Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 8 декабрь, 1977 шу. ● № 146 (5813). ● Мах 2 кеп.

ЮБИЛЕЙНИ ШУ ТОЛАМЕ ЧАКХДАККХА!

Фермай балха лоархIаме ха

«1977—78 шерашка хьайбаш толаме Iаьнгара доаллига Iалашдара де дезарех» болча КПСС Центральни Комитетен СССР Министрий Советен сацамо гIуллакхаца жоп а луш, республикерчи хьайбаш лелалераш хьинаре къахьег ухх бехктокхамеча хана хьайбай продукташ йоахилга лаьгI ца далийтара, довхана продуктивность дIахо лакхъяра, хьайбаш дебаделга Iалашдара.

Иттлагlа пятилетка ханал хьалха кхоачашъяр дукха яхь а лелаеш, республикерчи хьайбаш лелалераша дулх, шура, фуаш, тха дукхагIа доах юбилейни шера. Из да—хьайбай боахама специализаци концентраци ярах, пятилетка ханал хьалха кхоачашъяр дукха колхозийи совхозийи хьайбаш лелалераша гIогIертта къахьегарах хьахинар.

Колхозийи совхозийи фермашка соахкарчул дукхагIа даьккхал дулх — 19 процент, шура — 15, фуаш — 7 процент, иштта дукхагIа даьккхал тха.

Юбилейни шера дикка къахьийгад доакъар кийчдераша. Соахкарчул дикка дукхагIа да доакъар фермашка. Надтеречни, Суньженски, Наурски, Веденски районий боахамашка доакъара запасаш соахкарчул цкъан алхавзеи дукхагIа я. Вешта республика йоах колхозийи совхозийи фермашка а вIашагIтехад доакъан цхьаь шераи ах шерак тоъал. Из я юбилейни шера меттел, тIедоагIача — пятилетка кхоалагIча шера а толамаш дахаре эша лора.

Хьайбай продукташ дукхагIа яхаро республика хьайбаш лелалерашка йиш чулкйт пачхьалкхен закупкаш ярал балха мах хьайбай продукташа Iалашбаран отталаь дехкараш толаме кхоачашде.

Юбилейни шера 11 бетта республика хьайбаш лелалераша шера планал совгIа пачхьалкхенга схкай 3 эзар тонн сарга шура, 10 миллион совгIа фуъ, 3 эзар центнер Iаргга тха. Уж — колхозийи совхозийи фермашта кхагIIаьнна доккхий хIамаш да.

ХIинз, юбилейни шу чакхдоалаш латтача хана, шоай низ кхоачар деш ба хьайбаш лелалераш пачхьалкхенга дулх дохкарв шера задани кхоачашъяра. Республика дукха фермаши районаши дикка лоархIаю цу декхарах а. Цар хIанзле а кхоачашъяьй шера планаши тIаийна доккхагIдола юбилейни декхараши, пятилетка кхоалагIча шера чотах дIетол дулх.

Доахаи коа тIара оалхазарашк эзара шера планаш 1 декабре 111 процент кхоачашъяьй Ачхой-Мартановски района совхозаша, Шелковской — 108, Шалински — 109 процент, Ножай-Юртовски района колхозаша — 105 процент. Планал совгIа дулх дIателлаш а Гудермесски районеи город Грознейи йолча совхозий фермаш.

Дулх дукхагIа деккара декхараш толаме кхоачашду Шалински Сунженский районий откормочни боахамаша Чуоттадаь латтача доахаина дулх тIадеттадалийтареи из пачхьалкхенна дIадаларе шера планаш дикка тIехкховчашьяьй цар.

Хьайбай продукташ йоккара шера планаши юбилейни декхараши кхоачашдаьча, Iан кийча дика яьчеи Iан хьалашка доахана продуктивность лакхъелга Iалашдаьчеи фермашта юкъа я «Самашкинский», «Ачагинский», «Горячеисточненский», № 1 йолча шурий, «Терек», «40 лет Октября» яхача, «Пригородный», Мичурина цIергIча, «Ореховский», «Белореченский», «Восточный», «Новогрозненский», «Луч» яхача, «Виноградный», «Бамутский», «Юбилейный» совхозийи дукхача кхыча боахамийи фермаш.

Пятилетка кхоалагIча шера чотах болх беш йола хьалха латта фермаш я еррига районашка, еррига производственно-совхозни объединенешкен трестакен.

Хьалхадьнна долхача дукхьа цу боахамий чотах толаме кхоачашъеш я юбилейни шера планеши декхараши.

Цунца цхьана, республика хьайбаш лелалерашта хьалхашка декхар отталаь тIехьаюсаш цхьаккха ферма, цхьаккха колхоз, совхоз ца хилийта. Халахетс а, уж йолаш я.

Урус-Мартановски районерчи хьалха латтача боахамашта лоаллаха, шера заданеш кхоачашъяра хьокхамаш лоха долаш фермаш я «Горец», «Гехинский» яхача совхозий. ПланагIа 1340 тонн йохка езаш хиннача, 1 декабрь хьатIлотташ 1178 тонн мара шура ехкаш «Гехинский» совхоза шурий фермаша, е 88 процент кхоачашъяьй шера план. Дулх дохкара план 81 процент мара кхоачашъяьяц.

Назрановски районерча «Экажевский» совхоза фермаш цIаккха а план кхоачаш ца еш хьайбагIа дукха ха я. Пачхьалкхенга шура йохкара шера план 11 бетта 81 процент мара кхоачашъяьяи цу боахамо, хIаьта дулх дохкара — 69 процент.

Пачхьалкхен планаши тIаийна декхараши кхоачашдара тIехьаюс Назрановски района «Маяк» яхача, Надтеречни района «Кругловский», «Братский», Малгобекски района «Ингушский» совхозий, Ножай-Юртовски Веденски районий дукхача колхозий фермаш.

«ТIехьабусаш цхьоккха боахам ма хилийта уллаув!» — иштта хила еза юбилейни шу чакхдоалача деношкара республика хьайбаш лелалерий девиз. Из — фермайн хьайбаш лелалеча бригадайн хIара къахьегамхочун сийлаьха декхар да.

1977 ШЕРА 11 БЕТТА ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ДУЛХИ ШУРЕИ ДОХКАРАХ ЙОЛА СВОДКА

Яхь лелаш районаш	Дулх: план кхоачашъяра процент	Дулх: 1976 шерца нийсдина (процент)	Шура: план кхоачашъяра процент	Шура: 1976 шерца нийсдина (процент)
Ачхой-Мартановски	105	110	108	112
Урус-Мартановски	86	125	96	104
Веденски	83	93	101	168
Ножай-Юртовски	94	110	106	3-зза дукхагIа
Советски	82	89	93	2-зза дукхагIа
Грозненски	90	137	106	113
Сунженски	73	107	99.6	109
Гудермесски	85	92	102	109
Шалински	92	100	110	117
Малгобекски	71	96	96	114
Назрановски	90	95	96	104
Надтеречни	70	85	102	122
Наурски	79	101	111	111
Шелковской	90	110	109	118
г. Грозный	136	2-зза дукхагIа	85	—
Республикаи гIоала	84	107	104	113

ШЕРА ЗАДАНИ ЯЬЙ

«Юбилейни шу толаме чакхдоаккхаргда» яхача девизагIа къахьегача Грозненски шурий комбината коллективо дика къахьегаи кхтало яьккхар цхелагIа декабре. Валови продукци арахецарех из ших хала яьккхаре юбилейни шера план кхоачашъярах рапорт делар цо. Ер шу чакхдалалцеь пачхьалкхен планагIа лаьрхIаьчул совгIа арахецаргья 780 эзар сома мехка тайп-тайпара продукци. Цу даьхье задано совгIа комбината болхлоша арахецаргья 2980 тонн мерзаца шурий продукци, 70 тонн маждаьтта, 40 тонн нахча, кхийола продукци.

Социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай шера план 12 октябре кхоачашъяьча йоккхагIйолча мастера М. Л. Хрелова кулгалдеча цхьаех тIоия боаккхача участка коллективо. Иштта дика къа а къегаш 19 октябре дена тIедоагIача шера календарагIа къахьегаш ба комбината чуйоагIача Шалински завода болхлой а.

КПСС XXV съезда решенеш йизза кхоачашъяра, производства эффективности балха дикали лакхъяра дикы тIа е хьинар айдиь дIахо къахьега лерхI комбината коллективо.

ЕРРИГА ТОРОНАШ ОАРЦАГIЙОАХАРГЬЯ

Урус - Мартановски района боахамашта юкъе тIехьаюсаш я «Гехинский» совхоз. Тахка лелча, шей бизьенаш а да цу гIуллакха. Керттерча даьхе уж да доаггIача тайпара дикача фух йола хьайбошш ма эшов царна Iуналдe кадраши ца хилар. Духхьал тховй, цхьоалагIча фермах лаьца дуаша бевзм ба са.

844 бежан да фермe, цареx 281 бетташ бола етт а болаш. Цуига хьежжа а царгара шура яккхара план а шера 514 тонн. Из декхар кхоачашдара лаьрххIа оарцагIдовла а хало да лоархIаш къахьега а дезa. ХIана аьлча, аьхки, боахамаша хьайбашта хадданза моцоча доакъара конвейер лоаттаеча хана кхоачашде вIаштIехьа ца даьнна гIуллакх да укх йисача дана коллективо де дезар. Цхьайтта бетта оаха яьккхар 450 тонн шура мара яц, е юкъера лаьрхIача хIара бетта 44 тонн совгIа. ТIаккха план кхоачашъяра (социалистически декхараш ца дийцача а) укх цхьан бетта 64 тонн шура яккха езаш хул ферма коллективо.

МалагIа торонаш я из болх бе? Цкъа-дале, оаха лерхIаш да дикагIбарий опытагIа, царна карагIдьнначох бизза, балхаш хиниа тIалатош а лоархIаш. пайда эза. ШоалагIа-дале, ферме укх тIехкьарча хана 85 етт баьхаб. Из докха новкъостал да ден-буси доахаигара йоакха шура дIахо тIаккетийтара. КхоалагIа, специалисташа дага а даьнна, шеихаштта доархIам а баь отталаьй доакъара рацион. Цунца а: йол — 2 килограмм, чо — 3, силос — 20, жом — 3, концентраташ — 3 килограмм, хIаьта муж — чамолла. Из рацион кхоачашъярга дика хьож цу гIуллакха оттавеь опыт йола скотник Товсев Ухтан.

Хьайбаш лелалерий къахьегам аттагIа хилийтаран цун оцарап дакхьяри лаьрхIа механизаци яьй балха халача процессашта: помещенеш ацIенъяра, тийe мелтара, доакъар дIалилара. Цул совгIа хьайбей фу тоалара а лаьрхIа болх бу. Айла даьраш, цIенара, фух доацараш юкъера дIа а доахаш, специалистий тIаьхожам а лоаттабеш эргалoex доахан.

Цу тайпара дечa балхаша оаха баьчa лоархIамех. 25 декабрь тIаккхоачаш шура яккхара шера план а, иштта из пачхьалкхенга йохкара тIаийца социалистически декхар а кхоачашде торо лургья. Цунна тешал деш санна хет дикагIбарий хьокхамаша а. Масала, Юнусова Райхьантага бетташ 10 етт ба. Царех хIарасгара цо яьккхай 2347 килограмм шура, планагIа шера 1830 килограмм йоагIача. Из Ленина орден йола доярка массаза социалистически яхье а хьалха я. Цунна тIехьа латт Дахчукаева Бекистай цIи — цо яьккхай 1907 килограмм шура хIара Iаттагара. Иштта ба ахы а. Цар опыт, говзал массанена дIайоаьийтилга да оаха толама резервех цаI лерхIар.

Iаьсий лелалерашта юкъе а ба цIераш яха йиш йола наь. Царех а вьона коммунист Байсоева Цату. Цо кхоабача 67 Iасилтах хIараненна ден-буси 550—600 грамм дулх гIаккет план 450 грамм йолча.

Хьайбаш лелалерий хьинар дикагIа айлара, балхаца цар безам совбаккхара моральнийи материальнийи стимулех пайда эш. Яхье хьалхалаттарашта лу «ДикагIа вола скотник», «ДикагIа йола доярка» яха дешаш тIаьхадаь вымпелаш. Хьалхара моттигаш яьхачарна хIара декадагIа ахчан совгIаташ хьожаду. Цул совгIа 1-ча сортагIа шура дIаехкача дояркана 4 сом лу хIара центнерах.

Шура йоаккхилга, из пачхьалкхенга йохкилга лакхдар юрта боахама къахьегамхой, хьайбаш лелалерий къаьстта а, керттерадарех цхьа декхар да.

С. УСТАМИЛОВ.

«Гехинский» совхоза цхьоалагIча шурий ферма бригадир.

ХУРГБОЛЧА ХЬУВКЪАМА ЛАРД ЙОЛЛ

МагIалбикерча «Луч» яхача комсий совхозе удобренеш кхай тIа кхухьаш дукхьал цу гIуллакха вIашетIъелла отряд я, 4 трактор 10 болхлой чу а воагIаш. Минеральни удобренеша «кхаба» дезаш 1200 гектар гурахьа дIадийна пати 300 гектар тIаб яьха лаьттеш да.

Гурахьа дийнача ялта удобренеш РУФ-3 яхача агрегатаца етт. Из болх цахаддаш лелабу опыт йолча механизаторашa Кусов Васлие, Крошка Анатоле, Кульмнов Михаила, Куркуков Николая.

— Соахое сихагIбарех цхьа болх ба комсаш дIайогIилга,— йоах цу боахама керттерча агронома Даскиев Iалихана. — Цудухьа оаха лаьрхIа ЧIоагIа терко еш ду из гIуллакх. — Укх шера планагIа дIайогIа езаш цхьа бIаь гектар комсаш хиннача боахчмо болхлоша 113 гектар дIетIай. Из болх баьб Алиев Або управляющий волча 1-ча отделене. Комсаш дIайоаIилга агротехнически бокъонаша дIадехкача тайпара чакхдаьккхад.

Еррига а 724 гектар комсаш я совхозе. Специалистий лоархIамагIа 1979 шера комсаш латтаргья цар.

* * *

«Советский» яхача Наркъерча совхоза механизатораш сийбенна техника кийчъеш ба тIадоагIача шера балхашта. ПиьлагIча квартала планагIа 4 трактор, иштта тIехьаювза инвентарь, комбайнаш тоае езаш ба уж хьаза.

— ГрафикагIа тоае езаш хиннa йиъ трактор, цу даькъе декабрь бетта йоагIаш шиъ а йолаш, тоаяь яьннай. — аьлар телефонаца къамьал деш, совхоза керттерча инженера Котиев Башира. — 2-ча мехотряде тIехьаювза инвентарь — махкаш, сеялкаш и кх. дI. тоаеш, ГОСТ-агIа воагIача бесса дIаоттаеши ба Эрзиева Наурбин пун ноккхостийи. Кхычарел хьалхагIа ший комбайн тоая хь, йоагIача бесса дIаоттаяьй М. Эзиноева.

ХIанз тIадоагIача шера хьалхарча кварталагIа тоае еза тракторaш тоае болабеннаб ремонтникаш. Цар къоабалбеш хьаллаьнаб Шелковской районa механизаторашa баь, хаьнахьеи дикеи техника кийчъярах бола тIаьхьтам.

Д. ХАКИМОВ.

ТIАДОАГIАЧА ШЕРА ЧОТАХ

Юбилейни шу толаме чакхдаккхара советски халкъо боаржабьча патриотически болами, юкъе дизa дакъа лоаш республикерча эзараш бола къахьегамхоша. Пачхьалкхен планаши шоай социалистически декхараши кхоачаш а даь, тIадоагIача шера чотагIа къахьегаш ба дукхабола хьайбаш лелалераш. «Дальхеня—тха хьаьнала къахьегам!», «Цхьаккха тIехьаусар ма хилийта лоалахал!», «Продукте дикал — балха дикала къиза» яхача а, уж жанo кхыдола а патриотически девизашта кIал йоаржаяьй цар юбилейни шера социалистически ахь.

ПланагIа 2400 килограмм шура хIара Iаттагара шера яккха езача, Октябра юбилей тIаккхоачаш 3080 килограмм яьккхай Шелковской района Ленина цIерагIча колхоза доярка Магомадова Сепрата; хIаране 2700 килограмм яьккхай цу боахамечa Кулишова Марикси Забарева Елизаветаси.

Иштта хьогтехьа дена тIадоагIача шера чотагIа болх бу Назрановски районерча «40 лет Октября» яхача совхоза дукхача доаркаша. ДIабахача итт бетта хIара Iаттагара 3031 килограмм шура яьккхай Дзауровa Мадината, 2837 килограмм — Олигова Матренас, 2734 килограмм — Тимурзиева Розас, 2480 килограмм хIаране йоакхаш — Лударова Халея Балхаева Дугея.

«Маяк» совхозерча Аушева Тамаре хIара Iаттагара яьккхай 2648 килограмм шура. «Назрановский» совхозерча Костоева Хьавас — 2480 килограмм.

Юбилейни шера хIара Iаттагара 3 эзар килограмм шура яккха яьна инициатива йоаржаьча Сунженски района «Победа» колхоза доярка Оридханова Маржана кхоачашлаьа шийдош. Цу районерча «Ленина цIерагIча колхоза хьайбаш лелалераша октябра юбилей гIаккхоачаш пачхьалкхенга ехкай 946 тонн шура, планагIа дIаяла езар 900 тонн хиннача.

«Грозненский молочный» совхоза доярка Салгириева Халижата кхьайтта бетта хIара Iаттагара яьккхай 2230 килограмм шура, тIаийцача декхарегIа шера 1900 килограмм мара йоацача.

Цу района хьайбаш лелалераша Октябра шейга рапорт делар шура яккхарeи пачхьалкхенга йохкарeи шера йола план кхоачашъярах. Цу хана дена пятилетка кхоалагIча шера чотагIа къахьегаш ба уж.

Иштта къахьегамхой дукха ба республика боахамашка.

«Назрановский» совхоза Альтиэ-Юртарча ферма коллективо хаиал хьалха кхоачаде лаьрхIе я укх шерара ший социалистически декхараш. Яхье хьалха латтарех ба цигара дукхагIбола доаркаш.

СУРТА ТIА: ферма доаркаш Цолоева Рукъет, Плиева Райхьант, Цолоева Довхан, Сагова Лунаи. Хьалхарча дийнахьа бахча балха ютаиш царна дIаювцаш ва ферма бригадир Костоев Хаматхан.

М. ПЛИЕВА сурт.

РСФСР ЗАСЛУЖЕННИ АГРОНОМ ЯХА СИЙЛЕИ ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

Юрта боахаме доккхий гIуллакхаш карагIдувларах РСФСР заслуженни агроном яха сийлен цIи лойла:

1. **Бабиев** Михаил Николаевича-Къилбседа-ХIирий АССР юрта боахама министерства мелиорировани лаьттаех пайда эцара отдела начальника.

2. **Передерий** Екатерина Петровнана — Нохч-ГIалгIай республикански фуи инспекце начальника.

3. **Яхъяров** СаIада Хьусена — Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерства ялат дакхаран лаьтта лелалара юкъарча дешаштен йолча отдела керттерча агронома.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель **М. ЯСНОВ.**

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **Х. НЕШКОВ.**

Москва, 1977 шу, 5 декабрь.

Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни гIишлоихо яха сийлен цIи республика гIишлоъечеи монтажни организацей боалоштен инженерно-технически болхлоштеи яларах дола

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

ГIишлоъеча дика хIамаш карагIдувларах, дукхача шерашка беркате болх бараи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика заслуженни гIишлоихо яха сийлен цIи лойла:

Арутюнянн Арам Миктычевича — СССР Минпромстроя гIишлоъеча Нохч-ГIалгIай управлене № 7 йолча гIишлон-монтажни управлене слесарий-монтажникий бригадира.

Батаев Кюри Асхабовича — «Росмясомолстрой» треста юкъара гIирсаш деча дIа-юха лелача механизировани колонна начальника.

Зайцева Саида Федоровнана — Колхозий юкъарча гIишлоъеча организацей Ерригроссийски объединене «Чечингколхозстрой» объединене специализировани дIа-юха лелача механизировани колонна йоккхагIйолча прораба.

Обозова Валентина МихаIловнаи — СССР Минпромстроя гIишлоъеча Нохч-ГIалгIай управлене аьшкабетонни конструкцей Грозненски завода сварщикана.

Панаиотиди Евдокия Кузьминичнана—СССР Минмонтажспецстроя «Южстальконструкция» треста Орджоникидзевски монтажни управлене Грозненски участка начальника.

Сатуев Мутуши — СССР Минпромстроя гIишлоъеча Нохч-ГIалгIай управлене № 10 йолча гIишлон-монтажни специализировани управлене электросварщика.

Синельников Михаил Иосифовича — РСФСР Минводхоза «Чеченингушводстрой» гIишлоъеча управлене № 4 йолча дIа-юха лелача механизировани колонна экскаватора машиниста.

Хамзатханов Саид-Хасан Магомедовича — РСФСР Минсельстроя «Чечингсельстрой» треста № 557 йолча дIа-юха лелача механизировани колонна комплексни бригаде бригадира.

Шаипов Хумайда — «Чечингсельстрой» треста механизаце управлене бульдозера машиниста.

Эльсункаев Байсолтана — РСФСР Минводхоза гIишлоъеча управлене № 5 йолча дIа-юха лелача механизировани колонна бетонщика.

Яковенко Яков Прокофьевича — «Грознефтеоргсинтез» объединене «Грознефтехимремонтстрой» треста № 2 йолча ремонтно-гIишлоъеча специализировани управлене плотникий бригадира.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **И. ПРАВЕНЬКИН.**

гор. Грозный, 1977 шу, 6 декабрь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА МАССАЗАРЧА КОМИССЕШКА

ДикагIа пайда эца лоаман дьгIенех

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Iалам лорадара йолча массазарча комиссе техна а техка Iалам лорадара Къахьегуча ЦIеча Байракха орден лелаеча Ерригроссийски обществa республикански советаца цхьана дийцад «Дулхи хьайбай кхыйола продукташи дукхагIа яхара лоаман даьгIенеха ионехи дикагIа пайда эцара де дезарех» бола 1976 шера 28 мае парте обкома бюрои республика Министрий Советои баь сацам кхоачашдиашта бу.

Цига белгалдар республика юрта боахама министерство, «Консерплодоовощ», «Чечингушвино» производственни объединенеша, «Скотопром», «Плодопром» тресташа из сацам во кхоачашбелга. Республика лоамашка йолча 263 эзар гектар ионех 123 эзар гектар массала а лелае дIаенндай лоаман районий колхозашкеи совхозашкеи. Бакъда из йIаьхийча майдех бизза пайда эцац цу боахамашка юкъара хьайбаш кIезига хилар бахьан долаш.

Юхейиса 158 эзар гектар лоаман даьгIенаш ионаши пачхьалкхен лаьттаи тIа я, хIаьта царех сезони пайда эц шаьрача укхача районий боахамаша. ДаьгIенашка диллача пар тофо лу хIанзчул шоаза дукхагIа дулхи тхаи даккха.

Парте обкома бюрои Министрий Советеи сацам кхоачашбеш бац латгрии хьисапе помещенеш хьалъяра дакъе я. Шин шера хьалхе езаш яр 10 эзар бежанн 5 эзар жай лелалде помещенеш. Хьалъяьраш 400 бежана лаьрхIа мара яц. Лоаман хIама даьцаш доххаж доаллa баьдаш хIалакьера а, 3180 гектара тIа бе безача из болх 100 гектара тIа мара баьбац. Геттара кIезига балхаш даьд лаьтта кхертIоех цIендаран шаьрдаран.

Во латт хьайбашта хий мелделга, наькъаш дехкалген хьайбаш лелалерашта чуIе цIенош хьалделген.

ВIалла а хIама даьдац даьгIенаши ионаши оалан тIари тоалра, даьгIений обороташ лелаиш, из бахьан долаш хин урози йолиш 34 эзар совгIа гектар даьгIенаш я.

Республика юрта боахама министерства, Госплано, «Сельхозтехника» объединене кхоачашбаьбац лаьтташ леладелга эргадьккха тоадаран лоаман даьгIенех пайда эцара лаьрххIа объединенеш вIашагIйохкарац хьакъехьа предложенеш Министрий Советe хьачуялларах бола сацам.

Iалам лорадара Комиссе Iалам лорадара Ерригроссийски общества республикански совета президиумой лаьрхIар парте обкома бюрои республика Министрий Советеи сацам сена во кхоачашбелга царга дIахайта.

Юрта боахама министерствaне, дикке йийнача объединенеш трестийн кулгалхошта могаьа парте обкома бюрои республика Министрий Советеи сацам кхоачашбара ае дезар къа тIехьа ца доахаш чакхдаккха, хьайбаши жаи лоамашка кхоабача совхозаштеи колхозаштеи лоамицкара лаьтташ тIачIоагIде.

Махажой, Шарой, Ялхорой, ТIаргим чIожашка хий, эшаш йола гIишлоъю материалаш, механизировани обработка е йиш йола даьгIенаш, наькъаш долча хьайбаш кхоаба боахамаш хьадара хьакъехьарча дешара хьажа.

Юрта боахама министерство, республика Госплани «Сельхозтехника» объединени декхарийла а лаьтташ леладелга эргадоахаш тоадаран лоаман даьгIенех пайда эцара лаьрхIа объединенеш хьаярец хьакъехьа предложенеш укх шера декабрь бутт чакхбоалаш республика Министрий Советe хьачуяла.

Халкъа депутатий Ачхой-Мартановски, Веденски, Ножай - Юртовски, Советски, Сунженски районии Советий исполкомашта могадаьд Iалам лорадара Закон лелаелара бола тIахьожам чIоагIбе.

ХАНАЛ ХЬАЛХАБУВЛ

Юбилейни шера планал совгIа 1550 метр лоаман тIоанашта бурув тоха», яхача девизагIа болх беш ба хIанз Старогрозненски бурувдетташ. Цар дIабахача цхьайтта бетта 24003 метр бурув техад, из хул планагIа лаьрхIа хинначул 1317 метр дукхагIа. ИттлагIа пятилетка йолаелча дена цар теха бурув 48518 метр да. Цу хана дена Октябрьски Революце орден лелаеча НГДУ мехкдаьтта доахачаю 10 мезозойски скважинага мехкдаьтта кIедж тохийтай.

Бурув тохара балхaм сихдарахи химреагенташи электроэнергиеи кхоарахи иттлагIча пятилетка 22 бетта пачхьалкхенна 1364 эзар сома пайда баьб.

«Юбилейни шу толаме чакхдаккха» яхача девизагIа йоаржаьча социалистически яхье хьалха латт Ивани Георгий ШуликингIар. Ковалев Кирила, Кузнецов Николай, Олейников Леонид, Швецов Владимир, Куприянов Анатолий мерте латта бригадаш. Цар шин шера заданеш кхоачашъяра совгIа хIара бригадо мехкдаьтта кIедж а тохийташ цхьаьнца скважина дIаеннай мехкдаьтта дахкарашка.

А. ТИЩЕНКО.

ИРАЗ ДАХЬЯ ЗАКОН

КЪАХЬЕГАМХОШТА КОММУНИСТИЧЕСКИ КХЕТАМ ЛУ

Къахьегамхошта коммунистическа кхетам луча лоархІаме дакъа кхоач района культура учреждеенешка. Художественни самодеятельноста выступленеш, тІемен къахьегамен ветеранашца вІашагІкхетараш, книжкаш дезарий конференцаш сийна йола мероприятеш дикагІа наькъа дерашка кхоач, цар вахарах боля кхетам лакхбе новкъостал лу.

СССР Лакхехьарча Совета вригІан йолаяча сесс чІоагІъяь СССР керда Конституци советски наьха вахаре исторически лоархІаме гІуллакх а хиния дІаэттар. Советий мехка Керттерча Закона тІа хьахьехад вай Даьхена социально-культурни даькъе карагІдаьнна гІуллакхаш, вйеина хьал-торо.

Района массайолча культура учрежденешка баьржаб керда Конституци Іомаяра а цуна пропаганда яра а агитационно-массови болх. ХІара кхий тІарча станс, хьетта, бригаде «Хьона, советски саг» яхача девизагІа выступленеш йир агитбригадаша.

Боккхача безамца чакхйийлар «Ер саина боля мохк кхы цхьаькха сона бовзаш бац», «Сон СССР керда Конституци», «Хи, гІуллакхаш, нах» яха лекцеш. Массийолча библиотекаша кийчъяй «Тхо интернационалистий да», «Шк дукс — пи вахара хьисап», «Советий мохк — машараи прогресси хьалха латтар» яха стационарни дІа-юхе кхульен выставкаш. «Социализм — гуманизм йола общество», «Керда Конституци — хІаранега кхоача документ», иштта кхийолча темех дагаьлоа журналаши беседаш чакхйоах.

Ерригача культура учрежденешка кийчъяь СССР кердача Конституце статьяш йовзихаш йола стендаш. Цар темаш я «ДегІаенача социалистически общества Конституци», «СССР халкъий творчество дегІаяр», иштта кхыраш.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизар лездеча деношка района къахьегамхошта концерташ тийллар районии городерчен культура цІенай художественни самодеятельноста коллективаша. Берий художественни школа дешархоша чакхъяьккхар революционно-патриотически тематиках йола суртий выставка, экранашка гІолла чакхдаьлар «Кортамукъален бІухой» яха фильмаш.

Дика гІуллакх да «Октябрь» яха культура Дворецо тІемен къахьегамен сийлен музей хьаеллар. Иштта зрителаша лакха мах бега чакхъьялар Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара хетаяь «Доши гуйре» яха фестиваль.

Къахьегамхой доттагІад долаш хьалххебара культура отдела каст-каста ловлахера республикани ух концерташа, хІаьта тхоаш долча а ех цар творчески коллективаш.

Коммунизма идеалашта тешаме хилар, Даьхе дукхлезар, уж сенна оамалаш йовхкаш ва тахан юрта е городе ваха советски саг. Вай иштта хила деххарийла лу Керттерча Законо.

М. ХАРСИЕВА,
Магіалбика культура отдела инспектор.

КХЕТАМЦА КХЕЮ ТІЕХЬЕ

Надтеречни района школай хьехархоша алсамо болх бу СССР кердача Конституцена пропаганда ира. ХІара хьехархой коллективе Конституце юкъаш педсовет хилар, кІоаргга Іомлийр гражданий декхараши, иштта советски сага сийлахьа бокъонаши паргІатонаши юкъара Керттерча Закона статьяш. Цу педсоветашкен совещанешкен хьалххуэча тІехьений идейно-политически къахьегамен нравственни кхетам балара декхараш хьалхашка уттадир. Кхуваш боагІараштa советски сага бокъонех, паргІатонехи декхарехи кІоаргга кхетам бале безаш, советски вахара хьисап цариа дІадовзийта дезар школа я. Из дика кхетиду района школай педагогически коллективашна. Вай мехка Керттера Закон кІоаргга Іомадара шерра боля боаржабиро вайона школай педколлективашта новкъостал лу пешархошта советски сага вахара хьисап дикагІа дІадовзийтара.

Района хІара школе хилар Керттера Закон тІевзара сийна торжественни митингаш Іуйренаши, кийчйир Конституцена хетаяь уголокаши стендаши. Школай юкъарча плакашка я классии кулгалхой плашоашка а къоастаьй Конституци Іомаяра чакхйоахаргйола мероприятеш. Уж я комсомольски гоьрянеш, пионерски сбораш, Іуйренаш, беседаш, иштта кхыраш.

Керда Конституци тІевзаро дог айдаь къахьегаш я Знаменски, Надтеречни, Гвардейски юртацкарча, Горагорски поселкерча юкъерча школа педколлективаш. Шоай еррига опыт, знанеш школа дешархой массе оагІорахьа дегІабена, сакхетам лакха болаш хьалххебара вІалу цу школай хьехархоша Магдаева, Цыиляевскаяс, Исрапилова, Аблушева, Санкиева, Ивановас, иштта кхычар а.

М. ХУМАДОВ,
«Путь к коммунизму» яхача Надтеречни районии газета болхло.

ШОЗЛАГІА ХЬАЛДАЬ ПАМЯТНИК

Амберд яхача чІоагІалекина — X бІаьшерерча армянски архитектура памятника реставраци яь яьнай.

— Амберд яха чІоагІале боккха лоархІам болаш хиннай армянски халкъо ший моастагІашта духьал лоаттабьча къовсамо, — йоах реставрацина баьний кулгалхочо архитектора Таманин Юле. — Кхоса болча мыса тІа лаьтташ а шик оагІорахьа доаман хиш уха чІожеш болаш а йола из, цу тайпара йола кхи хенара чІоагІаленаш а сайна, дворцо сооруженеши водопроводи йолаш хиннай.

Амберд чІоаггІа йохаь йолаш хьанхаьчий вай ханега. Вакъла цу тайпара сооружанеш юхаметтаоттаяра йоккха опыт Іоаьай Армене. Из хьагойт укказа тІехьарча шерашка юхаметтаоттаяьча дуккхача храмаша, архитектурни памятникаша.

ХІара шера республике дукха алча хьежалу исторически памятникашта реставраци яра. ХІанз Армене дуккхача моттигашка архитекторий проектех къахьачахе хахара армянски зодчества памятникаш юхаметтаоттадеча болх беш я инженерийя гІишлонхойн группаш.

ГУКАСЯН Лорис,
АПИ корреспондент.

Ереван.

Жодино яхача Белоруссин автомобильни заводе хьаяй «БелАЗ-7519» яхача автосамосвала 110 тонн мухь кхухьаш йола опытни образец. Кердача машина кузов чу хош машинаьнъа шин вагона чу бодар ипсося мухь. Цун 3 метр совгІа лакха йола хІара чарх электромоторица кхестаеш я. Селла йоккха яле а БелАЗ атта дІаюла хьовзалуш а мухь тІаболча хана сахьата 50 километр сиха дедалуш а я.

СУРТАШ ТІА: (аьлхердар) Аьрдехьара аьттехьа: коммунистически къахьегама ударникаш газоэлектросварщик И. Бондаровичи фрезеровщик В. Дравицен, водитель-испытатель Н. Мухин, сборка кулгалхо инженер-конструктор Н. Кухарев, инженер-технолог И. Алешкевич, газоэлектросварщик В. Гладкевич — керда машина хьачи дакъа даьцараш.

(Лохердар). Керда БелАЗ.

И. НОВАТОРОВА сурташ.
ТАСС фотохроника.

ПРОДУКЦИ ДИКАГІА ХИЛИЙТАРА

Нохч-ГІалгІай гІишлошьеча управленена чуйоагІа Грозненски аьшкбетона конструкцией заводa дукхача доакъох латта промышленни предприяти. Укхаза арахеца продукци дукхеш тайп-тайпарех я. Заводa чуйоагІа кхоъ аьшкбетона изделей, цхьанна асфальтобетонна, хьу чакхйоаха, маркхала-бетонни цехаш. Арахеца продукци дукхагІа, дикагІа, дІадодар кІезигагІа долаш хилийтара тІагІертта къовсам доаттабу заводa коллективо. Цу балха тІахьожам доаттабе тІадожадаь тІахьожама технически отделен заводской лабораторен болхлошта.

1966 шера Гомелевски промышленни предприятей опытагІа, цул тІехьагІа брак йолаш продукци арахецара йолча саратовски болхлой методагІа брак йоцаш продукци арахецара къовсам доаттабе болабелаь завода болхлой. Цу гІуллакха лаьрхІа кийчъеча продукцена оценка душ йола пятибальни система производствана юкъейоалайир.

Аьшкбетона цехашкарча болхлошта премеш хьежаво цар баьча болхеген продукце дикалген хьежжа. Юкъера лаьрхІача 1976 шера итт бетта хІара цеха коллективана оттаяь балл 3.63 хилар, хІаьта укх шера итт бетта хІара аьшкбетона цехана хьожайир 3.7 балл.

Грозненски аьшкбетона конструкций заводе 1973 шера дукхьашха аттестаци йир цхьоалагІчен шоллагІчен категорех йолча продукцена. ЦІаькха еш йола аттестаци арахеца продукци кхы а дикагІа хилийтара хетаяь хила езаш я. Цу тайпара аттестацеш еш я тха заводе.

Укх шера дукхьала итт бетта аттестаци яьй 12217 кубически метр аьшкбетона изделешта, 40300 квадратни метр столярни изделешта. Еррига аттестаци яь продукци 841 эзар сома маьхa хилар.

Арахеца продукци ма-мотта дикагІа хилийтара даь балхаш дукха да. Кара а дерзадаь производствана юкъедоаладаьд эмульсолаш смазка елга, халдаза тІахьожам доаттабу поставщикаша хьакхухьийта арматурни профильни болат мишта хьожаш. ШоллагІча аьшкбетона цеха керттерча отделене арахецача изделешта автоматически тепловлажностни обработка е йоланй. Заводе кийчъе йоланий режим хьисапе колоннаш а йолаш йода ригелеш, цо дикагІа хилийтар конструкцеш, хьалду цІенош, лакхъю цІенош хьалдечара къахьегама овсарле. Уж керда конструкцеш юкъейоланий Ленина цІерагІча улицагІа, Орджоникидзе цІерагІча проспекте цІенош хьалдеча. Аттестаци яьй инженерно-технически болхлошa дега балхашта. Продукци кийчъеча хІара операцена халданза тІахьожам доаттабу. Цхьадлаш керда формаши оборудовани производствана юкъеккхувл. ХІанз реконструкци еш латт цхьоалагІчен шоллагІчен аьшкбетона цехашта. Иштта кхы дукха мероприятеш чакхйоах заводе арахеца продукци дикагІа, дукхагІа, дарегІа хилийтара тІаерзаяь.

«ХІара балха денна — дикала Знак» яхача девизагІа къахьегаш ба завода болхлой. Цу яхье баьннараша доахаш дола толамаш дІаяздy хІара цехерча социалистически яхьа экрана тІа.

Цхьабакъда тха предприяте коллективана карагІдаьйнна дика дараш дукха дале а цхьадола кхоачамбоацараш нийсау тха балха тІа. Масала, 1976 шера итт бетта тха коллективо брак йолаш арахийца продукци 232 кубически метр хилар, хІаьта укх шера цу юкъа брак йолаш арахийнар 144 кубически метр продукци я.

Дукхьала тха белкагІа хулаш яц из брак. Нохч-ГІалгІай карьероуправлене Аргунски карьерера хьаккухьийта жагІа физико-механически свойстваша дІа ма-деххара бац, из гІулакх Іатъ арахецача продукце дикала. Цкъа саина дуккхаза дийцад царгара уж кхоачамбоацараш вІецдаь дІа а доахаш тхона лоаттабеш бола жагІа дикагІа хулийтапа. Цох хулаш хІама дац.

Керттерча даькъе тха завода цемент доаттаю Чир-Юртовски цементни завода коллективо. Каст-каста цигара хьайоагІа цемент 100 — 120 градус температура йолаш хул. Цудухьа 15 — 35 минут йоаллашехьа лоацаяла йолалу из, 45 минут яьлча мара йолаяла ца езача. Цхьа сахьат е цхьа сахьати 20 минути яьлча доацаенна йоал. ГОСТ-а дІадехарашка диллача 12 сахьата мара лоза» ена яла ца езача. Цул совгІа цемент чуйохкалехьа вагонашка бокъонца хьажаш, цудухьа шарош хьайрий яшка дараш юкъе а йолаш хул хьакухьа цемент, цар бетон хьаеча уллай оборудовани йохаю, кийчбеча маркхала а чІоагІа Іатъ ца гІулакх.

ХІанззалца къоастоланза да керамзитови гІум кхалцнахьа лоаттаелга. хІаьта керамзитови жагІен Червленски карьерени гІумя еттаеш кийчъеш йола яйгача бетона пений панелаш эсада хул, дозалга диллача уж езагІа а хул. Тха балха тІа чІоагІа Іаткъаш гІулакх да ший ханнахьа тьу, битум, металл, хьа иа ахачар. БархІ бІаь тайпара изделеш я заводе кийчъеш ераш, цхьабакъда дукха моттигаш нийслу сихха эшаш йола материалаш хьа ца а ейташ, мичча хана еча могаргьяраш хьаккухьаш. Цу гІулакхаша а чІоагІа тІехьатегт тха болх.

Из иштта дале а керда торонаши кхоачамаши оарцагІа а доахаш къахьегача тха завода коллективо толамца кхоачашъяь продукци маьхала нийсара цхьайтта бетта план. Заданел совгІа маьхала яьккхай 19 эзар сома маьха товарни продукци. Бетон арахецара цхьайтта бетта план 103 процент кхоачаш а еш, планагІа лаьрхІачул совгІа арахийцай 2400 кубически метр бетон.

Цхьабакъда, лакхе белгалдаьха кхоачамбоацараш нийсдаларах кхоачашъяьаш товарни продукци, аьшкбетона изделеш, маркхал, асфальтобетон, столярни изделеш арахецарех къахьегама овсарле даккхьярех наччахьаллхеш пашк. Уж гІулакхаш дІахо нийс ца далийтара поставщикашца цхьана дага а даьнна тхоай болх тоабе лерхІ оаха.

М. АТИЕВ,
Нохч-ГІалгІай гІишлошьеча управлене Грозненски аьшкбетона конструкцией завода директор.

КУЛГАЛХОИ КОЛЛЕКТИВИ

Укх тІехьарча итт-пхийтта шера массаза тІехьаюсаш, арахеца продукци чІоагІа эсала я яхаш халданза юцаш яр «Чечингстройматериалы» яхача производственни объединенена чуйоагІа Старопромысловски кирпишкий ю завод. Дукха кулгалхой хувцабеннаб цига цу шерашка, цхьабакъда предприяте коллектива болх тоабалара даькъе хувцалуш хІама дацар укхаза. Цхьаккха кулгалхо воагІаргвий - тоа предприяте болх тоабергболаш яха уйлаш йолаш бар заводера болхлой.

Дукха моттигаш нийслора коллективе къахьегамен производственни дисциплина телхаеш, брак йолаш продукци арахецаш. Заводе деш йола дукхагІдола хала балхаш кулгашца деш дар. Механизаци автоматизаци яха дешаш дийцена дар укхаза къахьегаш бараштa. Предприяте коа транспортана дІачуваха хала долаш бІаргча гуйнаш латтар брак яьча кирпишкий, мухтий, дІа-юха лела хала долаш хоттеш холди яр. Иштта йола предприяте яр 1976 шера Льянов Мурат хьожавьр.

Лоаьца аьлча, Старопромысловски кирпишкаш еча заводе керда веначa кулгалхочоа халхашка этта сурт чІоагІа ийрча дар. Цун коллектива болх тоабара тоьал ха а эшаргйолга, дукха халонаш а ла езаьга дика кхетадора Хамарзий Мурата. Юкххьанца заводера болхлой вІашагІа а теха парца дагаьвлар из предприяте коллектива болх тоабара де дезарех лаьна. Цу даькъе хІара цеха, участка, смена кулгалхошта тІалатта бехктохкам дІабовзийтар. Корта бохабу малараш мелаш бараштa, къахьегамен производственни дисциплина телхаераштa дІахо цига моттиг хургйоацилга дІахайтар. Цул тІехьагІа общественни организацей кулгалхошца, дукххача хана деиз укхаза цхьаккха дакъа гІалат доацаш болх беш болча къахьегама ветеранашца дагаваьлар Льянов Мурат. Болх тоабара де деза яхаш цар дувцачох цхьаккха теркал ца деш дитанзар. Цар керттера даькъе дІадехаш хинар дар кулгашца деча халача балхашта механизаци автоматизаци елга, болхлой къахьегама хьалаш тоадела, хІара участкана, сменана кулгалде ховргдола нах белгалбоахилга.

Керттердар болхлой кхаьаш дІанийсьар. Цхьа юкъ яьккхар кердача кулгалхочо болхлой дуваш, балхах дика кхетам бараш, производствах дог лазаш бараш малаш ба хьожаш. Цул тІехьагІа партийни профсоюзни организацешца зага а вовлаш шоай балха тІа йоккха опыт йола мугІарча болхлоех Ланев Хьасаних Исаева Макка Хасановнах, Плиев Османи Мухарбиках сменин мастераш бир. хІаьта тІехдика водителa баьхах кхеташ волча Генаев Мусаах предприяте керттера механики слесарах Гуков Іаьла Хибеловичах слесарий бригадири вир. Хьалха сана малара тІаккхуш барех, къахьегамен производственни дисциплина телхаеш барех цхьабараш кхетам луш, бе боагІаш бола бехк беш бакъахьарча наькъа тІа баькар. ХІаьта цу наькъа тІа бала ца лоарраш коллективах къастар.

ХІанз директора ког гІортта е йиш йола нах лаьттар бригадашта, сменашта, участкашта керте. Цар новкъостала предприяте нийслуш дола кхоачамбоацараш цІендаь дІадаха, коллектива болх цІенхаштта тоабе волавелар из. Эзар совгІа сомсвал етта предприяте коара нуэхаш, хотта, ехача кирпишкий йистош гаьнна дІа а йихьа дІакхайсар, асфальт а йилла тоайир 6 эзар квадратни метр йола плащаш, заводa коа хий социаргдоацаш, из гаьна дІаухаргдолаш бетонни каналаш кийчдир, боахама способагІа болхлошта лаьрхІа хьалийр бІайка кхача кийчбергбола столови, предприяте еррига коа асфальт йиллар, ялх автомашина лаьрхІа гараж йир, асфальтах предприятена хьатІадоагІен коарен наькъаш даьхкар, хьайиллар керда душевойш, медпункт, кийча продукци кІала лоттаара 13500 квадратни метр тхов бола кхоале хьайир, административни корпуса йиэза реконструкци йир, кхыдола балхаш чаккдаьхар. Болхлой бытови къахьегамен хьалаш тоадара даь балхаш дир укх.

Завода болхлой къахьеган аттача баккхара тІехьа я дукха балхаш дир укхаза. Кулгашца деш хиннача балхашта механизаци а еш керда болх бе йолалийтар ши электролафет. Хьалха дІаяхача хана еха кирпишк кулгашца теттача вагонеткашка дІа-юха кхахьа езаш хулар. ХІанз укхаза ши бункер оттаяьй, цар вІашгІехьдоалийт механизировании хьисапе брак дІа-юха кхахьа. Кирпишк непашка еттача цехе брак йола яттанза йола кирпишк механически гинпометалле юха чуухийтаргйолаш механически бункер оттаяьй. Цу гІулакхаша болхлой къахьегам аттача баккхарал совгІа, арахеца продукци дукхагІа, дикагІа, дІадодар кІезигагІа долаш хулийт, къахьегама овсарле дикка лакхъяьй. Лоаьца аьлча, цхьа шу совгІача хана йовзаргйоацаш тоеения хувценнай кирпишк ю заводa цун коллектив, лакха культура йола предприяте а хиния дІаьттай из.

Хьалха дІадахача шерашка кирпишк арахецара а иа иньхала яккхара а план кхоачашъюцар. Цун керттера баьвн заводе арахеца кирпишк чІоагІа во хилари потребителашa из дІа ца ла эшаш хилари. ГІишлош хьалъеча дІайнхьа кирпишк Іойовссанлехьа из совгІа яха брак йолаш хул, яхаш дувцар гІишлонхоша. Цудухьа царгара кирпишк эца тугаш бийяр потребителаш. Массехк шу хьалха а тІехьа 75 маркагІа йола кирпишк мара яра ца хецаш хиннеча, хІанз укхаза арахецаш я еррига кийчъеча кирпишка 90 процент яр бІаь маркагІен йола кирпишк. хІаьта итт процент йола кирпишк 125 маркагІен яр. Укх юбилейни шера заводa болхлоша хІанзалехьа арахийцай ши миллион совгІа 125 маркагІа йола кирпишк. Уж хул шера тІаййцача декхарех лаьрхІачул дукха дукхагІа. Заводе продукци ю я аьнна цхьаккха рекламаци кхаьчац укхаза юбилейни шера.

Завода коллективо толамца кхоачаш тІехкхоачашъю укх юбилейни шера плани тІаййца социалистически декхараши. Продукци маьхала яккхара цхьайтта бетта план 106 процент кхоачаш а еш, планагІа лаьрхІачул совгІа маьхала яьккхай 50 эзар сома маьха етта кирпишк, заданел совгІа арахийцай 150 эзар кирпишк. Уж хул шера тІаййцача социалистически декхарех лаьрхІачул дукхха дукхагІа. ТІаййца декхараш тІехкхоачаш а деш къахьегама овсарле лакхъяра задания 12 процент тІехкхоачашъяьй завода болхлоша. Заданел совгІа мел кийчъяь продукци цуи чотах арахийца я. Шера тІаййцача социалистически декхарех технологи эргаяккхара чотах планал совгІа бІаь маркагІа йола кирпишк ши процент дукхагІа арахеца езаш яр. Уж декхараш массехказа тІехкхоачашдаьд. Организационно-технически мероприятеш производствана юкъе а хьош шера кходе лаьрхІа 12 тонн условни доагор, нийс эзар киловатт-сахьат электроэнерги цхьайтта бетта дикка тІех кхояьй. Хьагул а даь шера планал совгІа 2 тонн тише аьшк дІадала дезаш хиннача иттех тонн дІаденнад из. Юбилейни шера тІаййцача декхарех итт рационализаторски предложени производствана юкъе а хьош цаІ-ах эзар сом пайда бе безаш бар производствана предприятера рационализатораш. Уж а дикка тІехкхоачашдаьд творчески къахьегамаша. Лоаьца аьла, шера тІаййцача социалистически декхарий цхьаккха пункт йисанц тІехкхоачаш ца еш. Иштта баьнахадика толамаш доахара завода коллективана еннай «Чечингстройматериалы» яхача производственни объединене карара кара тела ЦІе байрахи ахчан премии. Шоашка кхаьча деза совгІат дІахо йодача хана карара ца далийта лерхІ кирпишкаеча завода болхлоша.

Цу даькъе тІагІертта къамсам а доаттабеш «ТІехьабусарaш боацаш бе болх» яхача девизагІа шерра социалистически яхь йоржаьйа сменаше, бригадашца башха-дика толамаш доах укх юбилейни шера. Царех я Плиев Мухарбик, Анеи Хьасан, Исеева Макка керте латта сменаши Гуков Іаьлас кулгалду слесарий бригадеи. Цар шоай балха тІа цхьаккха тайпа брак а ца нийсйолийтац хІара сменагІа нормаш 120—125 процент кхоачашъю.

Цхьабакъда завода коллективана карагІдийннараш дика дале а цхьайола халонаш нийсау цун балха тІа. Кирпишк хьаяра эша топпар баккхара йола карьер хьа е къоастаяь хІанз я тІехьа дуина тІачІоагІьаьяц. ХІанз цар из кхухь ЦхьоалагІча май цІерагІча колхозера. Мичча хана а колхоза кулгалхоша хьа ца байташ социбе таряуш ба из, цох доккхи зе дарга пачнахьалкхена а предприяте коллективана а. Иттаж шераш да пенаш хьал а детта миллионаш сомаш дІадахийта йола цех хьалъяь ца йоаккхаш латта. ХІанз Ростовски проектни институтa проектировщикаша завода кийчдеш да облицовочни кафельни плиташ хьаярл йола цех укхаза хьеллийтара дола документаци, из продукци вай республике чІоагІа эшаш я. Ма-мотта сихагІа из керда цех заводе боах бе йолаялийтаро ІалагІмате боккха пайда лургба республика халкъа бовзама.

Б. КОСТОЕВ.

Вознесенски тхьобензинови завода чуйоагІача Карабулакски производстве дукха болхлой ба юбилейни шера плани тІаййца социалистически декхараш тІехкхоачашдаь. Царех ба компрессорни станце машинист Н. М. Роклови, технологически оборудованена ремонт еш вола слесарь В. Д. Бачманови. Шоай балха тІа цхьаккха тайпа брак яь моттиг а ца кийсолийтош хІара сменагІа нормаш юкъера лаьрхІача 120 — 125 процент кхоачашъю цар.

СУРТА ТІА: машинист Н. Роклови слесарь В. Бачманови оборудованега хьожаш ба.

И. ПЛИЕВА сурт.

Шера декхараш кхоачашдергда

Тха предприяте коллективо а, беррига советски наха санна, дІаниха да хиннача тайпара хьинар айдена къахьег Сийлахь-боккхача Октябра укх юбилейни шера. Хьалхашка оттадаь декхараш доккхий дар. Уж толаме кхоачашдаь дукха шу доаллуш а социалистически яхь шерагІа йоаржаяра дукха гІулакхаш белгалдир оаха. ХІаране шийна хьалхашкара бехктохкам кхетабеш къахьегар бахьан долаш толаме кхоачашйир оаха хьалхарча а, шоллагІча а, иштта кхоалагІча а квартала планаш. ХІаьта Октябра юбилея сийна тІаййца доккхий социалистически декхараш ше толаме кхоачашдарах 26 октябре рапорт делар тха предприяте коллективо.

Укх деношка цхьаькха толам а баьккхаб тха коллективо. Хаькъбоахама мухь дІа-юха баьара шера план 100,3 процент, пассажираш дІа-юха баьтара шера план 100,2 процент кхоачашъяьй. Хетаргахь, 20 декабрь хьагІакхачалехьа кхоачашъяь дергда тхо кхыча хьокхамех йола планаш а.

Пассажираш дІа-юха кхийла Іаш тха предприяти. Тха йоккха грузовой парк а я. ХІанз грузовой машинаш тІа болх бу шофераш шекара свеклаши хьажкІаши наччахьалкхена дІалуча къахьегаш ба. Дукхьал тха районе къахьийта Іэц водителаш. Укх шерара хьуекъам сихагІа а боа ца беш а чуйна баккхара Наурски района боахамашта гІо деш хилар уж. Цига цхьа бутт совгІа ха яьккхар цар. Царех дуккхачарна болх дика барах мах бола совгІаташ делар.

Социалистически яхь йоагІача тайпара йоаржаь къахьегарах иштта толам баьккхаб тха предприяте коллективо укх юбилейни шера. Иштта из баьккхаб тха предприяте къахьегама дисциплина, производства культура лакха хилара, хІаране хІаманна кхом бара тІехьа къовсам лоаттабарах.

Укх шера къаьстта дика болх баьб грузовой парка. Вешта аьлча, колонна коллективо (колонна начальник Куштов Хьусейн). Цхьаккха а бутт чакхбаьнйтабац цо шийн планаши тІаййца социалистически декхараши тІехкхоачаш ца деш. Цу коллективо толаме кхоачашъяьй шера план.

КІезиг-дукха тха предприяте дикагІбола нахах. Царех цаІ ва таксист Оздоев Жабраил. Сийлахь-боккхача Октябра юбилея сийна цо дош денналар даь шера план кхоачашъе аьнна. Ше денна дош диэза кхоачашдир цо а, цун бригадерча таксисташа а. Из баьнал долаш цхьа бІаь сом эхчал хрени слар бригада коллективана.

Жабраила тха коллективе болх бу 20 шу да. Дукхьал ший болх баь Іац из. Цо дьинаре лакха лоац предприяте общественни вахаре. Из местькома член ва. Цул совгІа, кагирхой дика хьехамча а ва Оздоев Жабраил. Дуккхача шерашка къахьегаш ше Іоаь йоккха балха опыт кагирхошa дІалу цо кагийча наха. ХІаьта пувгара хьаІомадие дукха хІама да. ТІехника йоаз цуна техника. Цудухьа даим го йиш я цуна юхе къона таксисташ.

Оздоев Жабраила кулгалду бригада автоуправлене дикагІчарех цаІ лоархІаш я. Октябра юбилей хьатІаккхоачача деношка цуна делар РСФСР автотранспортни министерства Сийлен дипломмах бола совгІата.

Грузовой колонне а кІезига бац дика къахьегамхой. Царех ва ЗИС-585 яхача автомашина тІа болх бу шофер Точиев Мухьмад. 7-гІча ноябрага кхоачашйир цо иттлагІча пятилетка даь шера план. Оздоев Жабраил санна кагирхой дика хьехамча ва Точиев Мухьмад. Дукха кагий нах Іомабьб цо хьинаре къахьега, массадолча хІамаша кхом бе, хьурмат де, социалистически доалахье лорае.

Дуккхача шерашка ше кхо ца веш тха предприяте Точиев Мухьмада хьийга къ зехьа дайнадаш. Вай правительствас цуна еннай Къахьегама Сийлен кхоалагІча степена орден, иштта дукха сийлен грамоташ, дуккхаза а баркалаш кхайкадаьд кулгалхоша.

Боккхача лоархІаме да юрташкарча къахьегамхоша кхедаь берат сихонца Даьхен ямбарцшка дІакхоачадар. Укх шерара хьукхьам чуэлача дакъа лоацаш дукха шофераш хилар тха. Цига шоай декхараш диэза кхоачашдеш хилар ца белгалбаьлар водителаш Оздоев Хьамид, Хашагульгов Темирлан, Альдиев Іийса, Гагиев Хьасанбик, Котиев Салман, Нальгиев Мухьмад, Султыгов Абукар, кхыбараш. Цу массанена а укх шерара хьукхьам чуэлача дика къахьегарах КПСС райкомеи райисполкомеи сийлен грамоташ елар.

Массехк хош вaа лоарра сова ремонтникех а. Хоаш махий. хан-ханнахьа эша кулг а тохаш, тове езача хана тоа а еш ца делайнча машина Іаьхха ха йовккхаргйоацилга. ХІаьта автомашинаш тоеш бола нах йоккха балха говзал йолаш ба тха. Цу гІулакхо тхога торо хулийт ритмично болх байта.

Ремонтникашта юкъе белгалаьнна къахьегаш ва Хадухаев Хизар. Из жестянщик ва. 1962 шера деиз укхаза болх беш ва. Къаьстта хьинаре къахьег цо иттлагІча пятилетка шерашка. Цоахха дика къахьегарах цуна елар «Социалистически яхье котгаьнар» яха знак.

Сайрийна чуэлкача автомашинашта технически гІулакх деш я Коцурхоев Хаматхане кулгалду бригада. Цо беча балха теттара раьза ба шофераш. «ХІара балха денна—дикала Знак» яхача девизагІа къахьегаш ба ремонтникаш Борзов Ноахьап, Костоев Къурейш, Лолохоев Хьадис, Джандигов Билан, кхыбараш.

Уж еррига толамаш Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара сийна яьржача яхьахи СССР керда Конституци арааларо айдаьча хьинарахи хьахинна да. ХІанз тха предприяте ерригача производственни участкашка вай вахара Керттера Закон я кхина дІаэтта керда Конституци Іомадеш ба. Цох нах дика кхетабеш боккха болх бу тха предприяте дукхача пропагандисташа а агитатораша а. Царех ба кадрай инспектор Гироева Яха, керттера инженер Марзаганов Осман, инженер Зангиева Люба, склада заведующи Харсиев Хьусейн, кхыбараш. Шоай беседашца къахьегамхошта пар дуйц къаьнарча Конституцегара кердача Конституцега кхачталца йолча некъа, вешта аьлча, 40 шера вай мехка хиннача социально-экономически хувцамех, цох хетта шоай предприяте хиннача йолххийча эргалонех. Болхлоша чІоагІа раьза хинна хьатІа а яйнай, хІанз шерра Іома а ю СССР керда Конституци. Цу боккхача лоархІамерча документо хьинар айдаьд цар керда толамаш даха. Шера план толаме кхоачашъярах тоьам бац. Овсаре къахьегаш дІадоладе лерхІ иттлагІча пятилетка кхоалагІа шу а.

А. ТИМЕРХАНОВ,
Назрановски автотранспортни предприяте планови отдела начальник.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома V пленума решенеш кхоачашъеш

АТЕИСТИЧЕСКИ КХЕТАМ ТЕЛ

Коммунизм хьалхьеш советски нах дIахо ме болх къахьегIа хьегу дына уйлаш, дына гIулакхаш вай вахара хьисапаца тарлуш довцилга.

IилмаНо ди тIехьа хьегучадовх дына фаьлгаш шоашта кIал цхьаккха а лард йоцаш долга, хIаьта мехко доахача экономически политически толамаша тешавеш хьехьох шиЙ ирах бохьонца хьаклоллар сог ше волга.

Материалистически мировоззрения вай мехка котъьнив дукха ха я.

Сунженски района партийни организацей балхаца йоккха терко ю КПСС XXV съездо, парте обкома V пленумо оттадаьча идеологически дешашта. Къахьегамхой коммунистически мировоззрени йолаш, марксизма-ленинизма идеяш тIа кхалкхебр да цу балхаца керттарчарех цаI.

Атеистически балха лостам балара, лекторашта-атеисташта гIо дара духье чIоагIъьий 25 сах юкъе воле атеистически балхо совет, бохача цаха юкъе Iилман-атеистически болх бара секцеш.

Парте райкоме болх беш я Iилман атеизма факультет. Цита оттаьча тематикагIе ладугI лекцешка, рефераташка, цул тIехьагIа атеистически темашта долча Iилман-популярни художественни фильмашка а хьежаш.

Чулоацам дика болаш лекцеш еш Т. Т. Хашиева, А. Т. Шаповалова, Д. Н. Мейриева, Т. П. Дроновас, Л. П. Кулявцевас, А. Г. Ферзауле, кхычар.

Йоккхача парторганизацешка чIоагIбаьб организатораш атеисташ.

Политико-массови болх барца цхьана, парте райкомо боккха лоархIам болаш лерхI дынах тешача хIара сагана беш бола болх а. Ды лелабеча сагаца шийца вIашагIкхетаро пропагандиста гIо ду цуи вахара хьалаш, дег чура уйла йовза, цун знаней боарам, дына хьехамца цо малагIа гIулакхаш лелалу ха.

ХIаранеца атеистически болх лелабанза баргбоацилга хьалхадоах дукхача хIамаша. Цхьа-дале, районе лелабеча атеистически балхи массови формаша юкъеоаш беррига бахе нах.

Пропагандисташа баькхача земо хьахойт атеистически тематикагIа йолча лекцешка ладугIа ухараш дукхагIча дакъе дынах ца тешаш е лекбараш мара ховцилга, хIаьта дынах кIоаргга тешараш, къаьстта дын тоабашта юкъе бараш юстара бус. Масала Красноктябрьское яхача юрта бахача 1886 шера ваьча Дзангиев Довта Шовхале ше дунен тIа ныкъхача хана атеистически темигIа цхьаккха а лекцега ладийгIадац. Из Кунта-хьажий мурдий тоабана керте латташ вар. Цу юрта коммунистий, актива дукха, саьбаре болх бе бийзар цунна.

Дынах тешача Дзангиевца деш долча къамаьлаша из дIахкхетаоре даьлагара цхьаккха а хIамо лоацилгах, Цунна дукха дийцар космосах. Iилманен техникан карагIдаьнарех. Цох даьнна беркат холуш да. ХIана из хьалха сенна мурдашта юкъе лелеш а вац тоабанна кулгалделга а дIахкхесал. Шийна вийнй мехкарий урдув ца лоаикхаш маьре бахийтаб Дзангиева. хIаьта урдув даккхара духьале къамаьлаш ду бахача наха юкъе. Цох атеист хиннав ала ялдац со, бакъда лакхе дийцар Дзангиева шийца къаьстта баьча балхах хьахиннар да.

Кунта-хьажий мурдий тоабана юкъе хьинаре дакъа лоацаш хиннa цу юртара Цечоев Буихой Суламбик а тоабашара хьакъаьстав.

Атеистически балха тIа къаьстта терко тIайохийт юртарча вагиркошта. Хоаш махиллаpe укхаза бокха лоархIам болаш я школа. Дешархой цхьадоля дакъа дынах тешача лай-ноаной бераш ма-дий. Цудухьа школаш дукха низ тIаахийта езаш хул цу тайпарча лай-ноаной Iотъьвиа бераш кIалхардоахаш.

Первомайское яхача юртарча Беков Идрисе лаьрхIар 8 класс яьккхачул тIехьагIа шиЙ йиIиг кхы дIахо деша делаш яц, ныннв. Бековна дукха болх бе бийзар йиIиго дIахо дешанза даргдоацилгах из дIакхетавеш. Из болх баьчул тIехьагIа цуи йоIо 10 класс яьккхар, хIаьте йолхагIьяр Грозненски педучилище деша яха кийчлуш я.

Хешиева Лемка шиЙ нийсархоел тIехьайнсар, дас деша ахийтапар из. Укхаза а гIо дир педколлективо. Шийца къамаьл массаза ду дас жоп лора: «кхалсага сенна деза дешар?» Бакъда дукха ха ялалехьа шиЙ йиIиг а йоалаеш школе вера.

КПСС ЦК-с дукхаза партийни организацей уйла тIаахийтай наьха Iилма-материалистически уйла хьахилийтара хIарапеца къаьст-къаьста беш бола болх боккхача лоархIаме хилара. ХIаьта парте районни комитето шиЙ торо дIа ме кхоачгIерт из чоалхане а хала а болх бе ховргдола нах хьалаха. Шеко яц дынах тешарашца болх беш бола нах Iилма атеизма теорс даькье дика знанеш йолаш, атеистически балха методика йовзаш, къамаьл ле харал совгIа ладувгIа а ховзи бокъонца бола педагогаш хила безилга. Бакъдар аьлча ишттa йоккха говзал йола кадраш сел дукха а яц районе, хIаьта а оаха балха юкъеув хьехархой, медицински болхлой, юрта боахама специалисташ.

Зенерча къаьнача гIулакхашца къовсам лоаттабеча боккха лоархIам болаш я общественность. Цу хьакъехьа пайдане я юрташка еш йола сходаш. Сага сакхетам хувцилга, дIаяхача заман гIулакхех сог мукъавенкхар Iалаьмате хала а дукха эшаш а болх ба. Из хьинаре банза баргбоацаш а ба. ХIана аьлча, халахете а кIезига дийша болча наха юкъе хиина ца Iеш дикка дийша болча наха юкъе а нийслу уж зене гIулакхаш доахкаш бераш.

1976 шера юртбоахама техникума студент Глазков Виктора (1956 шера ваьв) Назарова Марина Михайловнан (1951 шера яьй) Покровски молитвеница цIагIа мах байтар шоаш мари сесаги хиина вIашагIкхеташ. Ишттa 1977 шера гор. Орджоникидзе кинеза чу мах байтар XIX партсъезда цIерагIча колхоза шофера Брусенцев Владимир Валентиновичен медсестрас Мельникова Галина Викторовнаси. Цу масалаша цIаькхазза хьахьокх атеистически болх бахача наьха деррига лоакъош чулоацаш банза баргбоацилга.

Коммунистически парте кулгал а деш советски наха толаме хьалхьеш латт коммунизм. Коммунизм бахьан долаш лоаттабеча къовсаме хьахул духовни гинзи, моральни цIенали, физически низи цхьана тарбеш йола керда сог. Массе а оагIорахьа цегIаейна сог хьахила йиш яц дIаяхача замах юхелиса зене гIулакхаш доахкаш хилча.

Цахаддаши де лерхIаьча тIеберзабаьи атеистически болх бича мара толам боаккхалургбац дына гIулакхашта духьала беча къовсаме.

Т. ХАШАГУЛЬГОВА,
КПСС Сунженски райкома инструктор.

Планаши карагIдувлараши

ЭКОНОМИКА ЧIОАГГIА ДЕГIАЯР

Малхбузехьарча прессо шаьрдаьча хабарашта юкъе чIоагIа дениа дIаэгтал «экономически тамаш» яха дешаш. Царех, японски, итальянски е малхбузенгермански экономика дегIаяр дувцача хана хаддаьза, раьза хилe пайда ядар. ХIаьта хIанз Малхбузехьа дIаяхача ханаца нийсача капиталистически экономика хьалхарчул чIоагIагIа дегIаахаро кризис йоацеш дегIаухаш хилярах йола иллюзеш «массаьа а паргIата воаккха общество», «цхьатаррарча тоpoний общество», кхы тайпа общество хьаярах йола иллюзеш хьоаьча 50-чей 60-чей шерий хьакъехьара хоза уйла дег чу йоссаеш мара дац уж дешаш малхбузехьарча экономисташта.

«ТIом чаккхбаьначул тIехьагIара дуне дегIаухеи тоалуш зама яр из. Цхьабакъда хIанз шекоаш дег чу ух: из зама шиЙ ижех чаккхьяна йоацалтеш?». Ишттa британски премьерашa оттадеча тайнара хозача хабарца оттадир хаттар Джеймс Каллагэна. Малхбузехьарча дукхача мехкашка цIаккха а лаьгI ца луш къахьегама биржашта хьелдашка дукха нах хулараа, юха ца къовлалуш йодача инфляце, мелача, ше латтачара лоадама хьал ца йоалача производства — бокъонца долаш долча цу хIамаша тIайгIан халагIа дола жоп лу цу хаттара.

Малхбузехьа советски экономика хьакъехьа яз а даьд, яз а ду. Цхьабакъда, яздац, цун дикалех гIалбаха а болаш-м. ХIаьта а, СССР халкъа боахам, тIемa халонаш лайна шераш юкъера дIадаьхача, тIатIа дукхагIа, тешшаме лакхача темпашца дегIанхаб, хIанз а ух. ХIанз ах бIаь шу гаргга ха дIаьннай, 1930 шера, ца эшаш хилярах юххейнса къахьегама биржа дIакъайлача хана деиз советски общество наха хьабе болх боацаш йоаца. СССР-е инфляци а яц: ма-дарра аьлча, укх ткъаь пхиъ шу гарггача хана маьхий индекс хувцаеиаи мехка. Бахача наьха хIара сага сих лоархIаш тIайоагIа реальни доходаш хIара 15 шу массаза доал шозза хIана хилац аьнна дукхагIа хул.

Экономика боаррамагIа дегIаахар, болх булургболаш мел болча бахача наха хьабе болх хилар, инфляци ца хилар, халкъа хьал-торо даим лакхлуш хилар — долаш дола советски бакъ хIамаш. «Экономически тамаш» ецей из!

Советски пачхаьалкхен 60 шу дальнал. Цхьабакъда царех 20 шу тIемашен цар бохабаь халкъе боахам юхметтиборон дIалаьнал. Дунен шин тIемои граждански тIемои 40 миллион гаргга сог воаваьа вай мехкара.

«ТIом дIа ма баьннабий, хIаьта хьо-м хIанз а елхаш ма агIий, нача...». ЦIаккха а бицлургбоацаш эзмашта кхабена хинна бала дега юа IетташсанНа лазар деш хьаьынад советски поэта Твардовский Александра цу дешаша. ТIемо баьа тIа ца кховчабеш дезал бац СССР-е. Цудухьа хIара дезала хов, тIема алаш хинпадехаре, хIанзара дукхаа проблемаш хьалхагIе а къоастаь яьнна хургйолга.

Карара ха дIаяхачушка нийсьеш, теркалде деза, экономически социальни дегIабарга диллача Малхбузенна дикка тIехьабиса хиннача мехка хуххьашка социализм хьалхе йолаь хилар. Аьлча кхоинам ба революци вьалехьарча Россе баьхача наьха дуъ даькъах кхо дакъа дешей кадеи ца хоаш хинна хилар.

1922 шере бахача наьха дIара сага сих лоархIаш промышленни продукци арахецарга диллача дунен юкъерча боаралмал 10-зза тIехьайнса яр Советски Союз. Талаи цу боаралмал кхдоа тIехьаьнай СССР.

Советски Iаьдал латтача укх 60 шера СССР еррига общественни продукт 96-зза дукхагIа хиннай, къаман доход — 103-зза, юрта боахама еррига продукци—4,7-зза.

ХIанз СССР-о хьаю деррига дунен тIа хьаеча промышленни продукцех пхелагIа дакъа. «Ткъаь пхиъ шу хьалхагIа деррига дунен тIа еш хиннaчул дукхагIа промышленни продукци хьаю вай хIанз, — белгалдаьккхар КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара хетаьча торжественни заседане ше доклад еш. — Историе чухь эггара хьалхара социализма мохк экономически Iалахьмате чIоагIа дегIабар — из да мукъабаьннача къахьегамах хьахиннар, шоаш шоашта, юкъарча гIулакха болх белга хоаш болча наьха къахьегамах хьахиннар».

Маьрша къахьегаш даьхача шерашка шера юкъера лаьрхIача СССР-е дукхагIа хьаяь промышленни продукци 14 процент хиннай, хIаьта Советски Iаьдал даьча дене хьаяьр — 10 процент хIана хиннаш вьна. Из хьоххам США-рчул массехказа лакхагIа ба. ТIом хьале хьалхарча пятилеткай шерашка (1928—1940 шш.), бIаьш шераш хьалхагIа дена тIехьабиса болаш хьабена мохк Советски Союзо сиха хьалхабаьккхача хана, дегIаахара тема лакха хилар юххьанцера боарам сов лоха хиларца дувзадена хиннад. ХIаьта хIанз шиЙ экономически потенциал дIахо тешшаме дегIа а кхувлаш. СССР халкъаьнний дегIадаьккхача капиталистически мехкел, цу даькъе продукце дукха тайпаш бокъонца дукхагIа хиларга диллача США-л а. Советски Союз дунен тIа эггара хьалхарча моттиге латт мехкаьтта, кIор, аьшкен паргацевни рудаш даларга, болат, чон, минеральни удобренеш, цемент, зипаш, безана даьтта, продукце дукха яхьдола тайпаш хьдаргa диллача.

Советски общество — социальни оптимизма общество. ХIана аьлча таханарчем кхоанарчеи хьалашка кхера ца везаш хулийт цо сог. Болх боацаш вусарга-кх со аьнна кхера ца везаш. Къоапалца Iалаш да вен вусарга-кх со, инфляце лакхъаярах кходаьча ахчих парга-кх со, квартирах бокъкха мах сов дукха хиларах цу чура арахьсоасарга-кх со, цамоцаш а хинна, мелха десей хьа ца кховчаби хиларах медицински новкъостал доацаш вусаргва-кх со аьнна кхера ца везаш.

«Октябро даь доккха хIама да социальни бокъонаш цхьатера хиларен нийсхона принципан чIоагIьяр, — белгалдаьккхар Л. И. Брежнева докладатIа. — Йиззача бокъонагIа ях вай: мича хана а лаьттав тIа аьхача цхьанна а общества даь а дац, е де йиш йолаш из хиина а яц адамашта, къахьегамхошта социализмо даьраш массел дика хIамаш».

Социальни нийсхо — из да эггара хьалха беркат массане а юкъа хилар. Бокъонаш цхьане йолчул тIех йолаш группаш советски общество ц: беррига нах шоай къахьегама чотах бах. Совдар цхьанена а лелаьдац, цудухьа массанега а цхьатарра кхочаш дола керттера социальни гIулакхаш — дарба дар, дешийтар, пенсеш, пособеш толар, кхьдараш — дизза пачхаьалкхено Iалашдеш да. МоллагIа дезал, цунна хьатIайоагIача дохода боарам мел бале а, еррига паргIатонашца Iалашъаьча чуIеча моттигах пайда эца торо йолаш ба: из мах боацаш лу, хIаьта цунах бохча мах — из аьалла а боацар сана ба, коммунальни паргIатонашта цхьана (газ, цIеноош дIайха лоаттадар, телефон, электричество, кхьараш) юкъерча болхлочуи дезала бюджетах 3 процент дIалоаш ба.

Хьал-торо къаьстта сиха лакхлуш хьоеаЙ укх тIеххьарча итт шера. Советски Iаьдал латтача деррига шерашка хьалдаьча деррига цIенoех кхоалагIа дакъа цу итт шера кхоьч. Хьалдош дола халкъа эша товзаши товарообороти цу юкъа шозза йоккхагIа хиннай, хIаьта бахача наьха хIара сага сих хьатIайоагIаш йола реальни доходаш 1,6-зза дукхагIа хиннай.

Советски пачхаьалкхен социальни политика овлангара принцип а хиина дIаэттад «Коммунистически манифеста тIара дешаш: «ХIаравар паргIатта дегIаахар массана а паргIатта дегIаахара дола хьал да». Цу гIулакха яьй Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци, цу гIулакха хьалъяь СССР-е доллача хIаман бустам а баь сог дIаоттаваь йола дегIаена социалистически общество.

Геннадий ПИСАРЕВСКИЙ,
АПН экономически обозреватель.

№ 24 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

Араьнна КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропаганда агитацей отдела «Агитатора блокнота» арзIаьара 24-гIа номер.

Цу тIа дIахо кепатеха я КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара хетаьча торжественни заседане яьча «Сийлахь-боккха Октябри адамлен прогресс» яхача докладех, кердача Советски Конституцех, СССР Лакхехьарча Совета ворхIлагIча сессе новкъоста Л. И. Брежнева яьча докладах, дош хадаш даьча къамьлах лаьца беседаш яра хетаргахьа оттаь планаш, методически хьехамаш.

Блокнота тIа и поакъста Л. И. Брежнева докладаш юкъара хьакъхьехаре материалаш. Царца я «Сийлахь-боккха Октябри дунен сибет хувцадалерд» яхача темах йола «Промавтоматика» яхача Iилман - промышленни объединене парторганизаце политинформатора В. М. Красникова яь политинформаци.

«Юбилейни шу толаме чаккхадаккхаI» яхача рубрика кIал кепатеха я укх шера 22 декабре хургдоача энергетика Денна хетаь «Халкъа боахама лоархIаме дакъа» яха «Грозэнерго» районни энергетически управлене керттерча инженера Ю. Балаянца статья.

Блокнота тIа иштта хоам бу СССР Керттерча Законах, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара хетаьча материалех нах дIакхетабеш «Знание» яхача общества город Грознерча Ленински района юххьанцерча организацешка чакхдаьнача хьажера - конкурса итогех.

Цул совгIа 1977 шера «Агитатора блокнота» тIа кепатехача керттерча материалий указатель а я блокнота тIа.

МОСКВА. Лакха говзал йола медицински кадраш кийчъелга чIоагIа терках беш леладу вай мехка. Медиций говзал лакхъеш йола керттера учреждени я Ленина орден лелаю лорий говзал лакхйоаккха Центральни институт.

Дукха ха йоацаш Союзе а доазол арахьа а йовзаш йола из институт кердача цIеношка дIачуяхай. Хьалъьай керда дешара корпус. Цуи пайдане йола площадь 9000 квадратни метр я. Цу чу я бIаь гаргга аудитореш, синхронни перевод е йиш йола оборудовани латта актови зал, СЭВ мехкашка хьаьча приборашца кийчъяь лингафони кабинеташ, дешар Iомадара технически средствий кабинет.

Лорий говзал лакхье новкъостал ду укхаза видеомагнитофонаша, слайдпроекторашa, микроскопаша, хIаьнарча медицински техника кхы дукхача кердача хIамаша.

ЛаьрххIа цуьнна оттаьча проектагIа, шиЙ тайпара гIишлон материалаш дIа а йохийташ хьалъь а здания.

СУРТА ТIА: МНР-ера лораш института кердача здане юкъе.

В. СОЗИНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Iалам—адамлен рузкъа

Укх тайпара сурт маст-маста духьалъотт Костромскойи Ярославский областий наькъашка. Цу областашкарча хьунашка тIехь-тIехьагIа дукхагIа дебаш дола лосаш уйзаре ца дуцдаш, наьха тешаш дегIала ух.

С. МЕТЕЛИЦА сурт.
ТАСС фотохроника.

МАССАНЕ ДЕКХАР

ПроизIводственни политически хьинар чIоагIа айденна а болаш Iома а ду, дувца а дувц вай мехкарча къахьегамхоша керда Закон — СССР Конституци. Цу документа тIа хьахьекхад революцеца карагIдаьнна керттера хIамаш, цу шерашка Советий Мехко хьабена никъ. СССР Конституце чIоагIъяьй къахьегара, салаIара, вахара боарам тоабара йола граждани бокъо.

Цул совгIа, законо чIоагIдаьд мехка Iалама ресурсаш лораелга. Конституце 67 статья тIа йоах: «СССР гражданаш декхарийла ба Iалама хьурмат де, цун беркат лораде».

Бедила кердача тайпаех, материалех пайда чIоагIагIа эцарца, юрта боахама интенсификаци ярца дувзаденна торо дукхагIа хул хиш бIехдара, хIаьта цу гIулакхо чкъарий лора а дийтац, деба а далийтац.

Советски пачхаьалкхенна дага ца далла йиш яц вай мехка Iалама беркат тIехьенна лорадара дош. Хиш лорадун цIендун гIирсаш вай республике хьалдарга алхха пиеларIча питилетке дIадахийтад 60 миллион сомага кхаччалца ахча.

Предприятешкара арауха бIехда хиш дукхагIа цIенде далардеи цунга хьежжа республикерча дерригача хиний санитарни режим товлаерцеи дувзаденна дукхагIа кул Iов тасса Каспийски форда чура долхача хишка хьачуухa дикагIа дола осетрови чкъарий тайпаш — осетра, севрюга, белуга.

Республике бахача наха шоашта бIаргагу вай хиш дикка цIендена хилар, хIаьта дукхачарна из дика а хет, хи бердашца гаьнаш дIаювгIеи уж хозагIа хилийтеи гIерт уж. Цхьабакъда, производства технологи телха а еш, предприятешкара арауха, хиш зуламе хIамаш увча бIехача хиша хIанз а чIоагIа Iотъьам бу долхача хишкара чкъарий дебара.

Масала, укх шера Ермоловски ДОК-е дахчан-гамий Iоакъаш ю цех товеча хана Iалахьмате дукха Iоккхача карбамидни кIувно хьалдикъад хиЙ цIенду гIирсаш, уж кхы болх бергбоацача а доахаш. Из бахьан доллш чкъарий доадеш йола зуламе хIамаш дукха чуйхай Шолжа чу.

ГIодаш техад ДОК-а директора Кадиев Адам Хасбулатовича, керттерча инженера Бондарев Николай Александровича, ковра аратувса хиш цIендайта декхарийла волча Актемиров Дукхавахийна.

Керттерча Грозненски консервни завода технологи телхаяр бахьан долаш зуламе хIамаш увш дола бIеха хиш каствста Шолжа чу ухийт. Цкъа саина дукхаза а гIодаш дийтад завода кулгалхошта — директора Исламов Омар Ропаевича, керттерча инженера Магомадов Германа Магомадовича, бIеха хий юстарча оагIорахьа дахийта дезаш волча Гончар Владимир Лаврентьевича.

Грозненча йиЙ доакхача завода сарми кийчбеча цехера хиЙ Шалжа чу ухийт, хIаьта цо цучура кислород дуъ а дуаш хиЙ толхаду. ГIодаш техад директора Лещенко Надежда Митрофановнина, керттерча инженера Томасов Робер Томасовича.

Осетрови чкъарий чугуллуш латт форда йистерча Шолжа чу, царех цхьадараш хи чурча къоргашка Iадаьхла дусаш да. Чкъарий лорадеча оргешин общественностен декхар да уж дикагIча фух дола чкъарий ца лувцийтар.

Цхьабакъда бахача наьх сакхетаме доацача дакъо браконьерство лелаю, бокъо йоацаш осетрови чкъарий лувц. ЗаконагIа ца доагIаш долЙ цу тайпара гIулакхаш лелаларах беккхтоакаме яьб Грозненски района Брагуны яхача юртара Темиев Даниабек, Дрихов Султан, Абдурешидов Салмин сайна бола нах.

Метта оттаргдоацаш зе ду браконьерства — законаца доцаш чкъарий лувцара хьисапо ше—ирача мIарашца лувц уж, цудухьа хьа ца доацалуш мIара а Iоттабенна дIабаха чкъара да, бохкалу, тIаккха цунах ккыча чкъарашта лазар а хулаш, уж дукха дов.

Долхача хишта доккха зе ду городашкеи районашкеи бахача цхьаболча наха. Царех дукхахчар шоаЙ квартираш, ковнаш цIенду, цхьалхадоах, цхьабакъа цу тайппара тьагулъеш нувхаш хи йисте дIакхувс, кхыметтел хи чу а кхувс. 1977 шера тоххам бича гучадаьначох, иштта бIехдеш хинад Шолж, Нефтянка, Нальсар, Эс, ГIойтIа, Фартанг.

Советски наьха хьал - торо денгара ди массаза доал тоалу, цунга хьежжа дукхагIа хул цар шоаЙ доалахьара автомашинаш. Цар дaьша республика хишка юл уж, машиндаьтташ, хотташ хи чу а укийташ цу чурча чкъарашта доккха зе а деш.

Чкъарий вай мехка къаман рузкъа да, цудухьа вай из лораде декхарийла а да. Тlаккха цо аьттув бовлхаргбар республика чкъарий запасаш алсамъяхара парте хьалхашна оттадаь декхараш кхоачашдара.

Беррига советски граждан гоахьара Iалам лорадеши цун беркат алсамдаккхара терко ели хуле мера вIашгIехьааргдац тIехьенна цIена хиш хилийтеи мехка чкъарий запасаш алсамъяхеи.

Н. БРЕЖНЕВА,
«Запкаспрыбвода» яхача Нохч - ГIалгIай республикански инспекце районни инспектор.

ГРАЖДАНСКИ ОБОРОНА— ХАДДАНЗА ЙОАКХО

Граждански оборона системерча дешара кердача шера военизировании йовцача формированей личии составен бахача наьхеи морально-политически психологически кхетам лакхбара къаьстта чIоагIа лоархIам бу парте. Цу гIулакха хIара денна а дукхха а болх бе безаргба еррига командно-начальствующий партийно-политически аппарата. Мехка обороши низ чIоагIбара къахьехьара КПСС XXV съезда решенеш а СССР Конституце статьяш а кхоачашъяр духьа граждански оборона дIахо арганьякха товара, адам цхьатарра хIалакдеча хIанзарча герзах лорабала баха цах кийчбара уйла дукхагIа тIаахийта ямнай город Грозне Ленински, Октябрьски, Заводской, Старопромысловски районий а хIаьта иштта Грозненски Гудермесски районий а предприятей, дешара заведеней, колхозий, совхозий партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, массаза фе а Даьхе лорае кийча а хургболча уйлаца хьалхебу уж.

«Новогрозненский» комсай совхозе, «Грозненский-шурай» совхозе, Республикански юртбоахама опытни станце, Грозненски района «Заря» яхача совхозе, «Надтеречный» комсай совхозе, «Горскнефть» НГДУ, Гудермесски районерча «Медиструмент» яхача заводе, кхычахьа яьча комплексни объектови учениеша хьахьеккхар, военизировании йоацача формированей личии состава, болхлой, гIулакхерча наьха, колхозхой, дешархой граждански оборона гIулакха йоккха организованность хилар, цар из ма-ярра Iомаяь а морально-политически психологически кхетам лакха а хилар. Цу гIулакхи доккха хIама карагIдаьннад граждански оборона еррига мероприятеш эггара чоалханегIарча даьлашка кхоачашъяра цах оврцагIбаха хийнача партийни, профсоюзни, комсомольски организацешта.

Учениешта кийчо еча юкъагIа бокъонца кхетадир массанена а хашза лергдоаца дешаш, еррига состаьо Iомийр «Из хIарапена хан доаеи деза» яха памятка. Программни материал дикагIа Iомаьра бахьах мукъача хана объектанка граждански оборонаш духтIаовиахача кинофильмашка хьежаб. Лекцеш яьйшай, докладаш яьй, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа дакъа доалаш хиинарашца, къахьегамен граждански оборонан ветеранашца вIашагIкхетилга вIаштIехьдаькхаш. Библиотекашка граждански обороната хетаь тематически сайренаш, викторинаш, диспутaш, хаттарийн жопийн сайренаш яь. Къахьегамен граждански оборонех хьалхалаттарий хьакъехьа дувцаш йола пенгазетий къаьстта номераш, боевой листокаш «Молния» яха листокаш арахийца.

Къаьстта уйла тIаалийтай адам цхьатарра хIалакдеча герзах лорaвалара нормативаш — хIаравар къаьст-къаьстан дукхха цхьанен лоравалара средствах пайда эцара, граждански оборона сигналаш йолаеча бахача наха де дезарий, човнаш хиннараштa юххьанцара медицински новкъостал дара правилаш практически шаьрара.

Цхьабакъда массанахьа а делац уж гIулакхаш иштта, хIанз а нийслу комплексни объектови учениешта еррига военизированни йоаца формированешь юкъе ца озаш йола моттигаш. Объектай цхьаболча кулгалхошта йоашикхара лоацьеЙ учениера оттаь ха, цудухьа деррига дешаш ма-дарра Iомаделга вIаштIехьдаьлнадац.

Граждански оборона из лоархIаме декхар кхоачашдара дикка тоабанза баргбац еррига звеньяшкара организаторски партийно-политически болх, бахача наьха массе категорешта юкъе граждански оборонана, пропаганда чIоагIагIа е еза. Къаьстта а комплексни объектови учениешта кийчо еча уж чакхйоаечеи хана.

Уж еррига мероприятеш чакхъяхара кхоачашболлаш низ ба объекта паркома (партбюро). Формированей командирий политически дешашта болчо заместителей совгIа хIара объекте ва граждански оборона начальника помощник, хIара команде — пропагандист, хIара группе — агитатор. Цу низах кхетамца пайда эца, чакхъяза лаьрхIа мероприятеш хIара деннеи массе меттен кхоачашъяра из тIаберзабе беза. Цу гIулакха къаьстта чIоагIа уйла тIайохийт «Красный молот», «Автоспецоборудование» яхача заводий, СССР 50 шу дизара цIерагIча химзавода, «Медиструмент» яхача завода, «Старогрозненефть» НГДУ, «Новогрозненский» совхоза, кхыча партийни комитеташа.

Цига а кхычахьа а паркома (партбюро) заседанешка кийчьярен чакхъяхарен, нормативаш хIаьлара, граждански оборона знанешта пропаганда ера хьакъехьа штаба начальника, формированей командираша докладаш а еш дувц граждански оборона дешаш. «Сельхозтехника» яхача объединене начальника хан-ханнакья дадувгI ерам цхьатарра хIалакдеча хIанзарча герзах лорабала болхлойи гIулакхера наха Iомабара тIаорзаьь мероприятеш кхоачашъяра хьакъехьа шоашта карарча организацей кулгалхошта еча докладашка.

Шеко яц, моллагIча гIулакха толам балга эггара хьалха шоашта тIадиллача гIулакха хьалхара жоп луш йолча кадрий кийчоцах тийша долга. Цудухьа дешара кердача шера къаьстта боккхача лоархIаме да халкъа боахама объектай командни партийно-политически аппарат кийчъяра дош. Цул совгIа хан-ханнахь семинараш ю пропагандисташцеи агитаторашцеи. Цу гIулакха халкъа боахама дукхача объекташка, производства балхалоашкеи моттагерча хьалхеи хьежжа вIашап оттаьЙ.

Семинарашка лекцеш еш объекта кулгалдеча болхлоше, халкъа боахама специалисташа.

1978 дешара шера граждански оборона декхараш кхоачашдара, комплексни объектови учениеш чакхъяра, уж кийчъеча юкъагIа беза организационни балха а дешара а методика эргашыаза товарап цар эффективность лакхъяран дIахо массе оагIорахьара кийчъергйолаш а халкъе боахама объекташ. Цу гIулакха болх бе беза граждански оборона бергдана командиражи политболхлошеи.

Бахача наха юкъе граждански оборона знанешта пропаганда яра хьинар дола болхлой ба вай штабий начальникий помощникаш, пропагандисташ, агитатораш, керттерча даькъе коммунистехи комсомольцехи. Цхьабакъда уж хаддаьза кийчбе беза, граждански оборона штабий партийни комитетий оагIонгахьара новкъостал де деза царна. Знанешца, методически балхаца Iалашбар — из да бахача наха юкъе граждански оборона знанешта еча пропаганда эффективности дикали лакхъяр.

Ф. ЛЯМИЧЕВ,
Нохч - ГIалгIай АССР граждански оборона болхло.

Дозанал дехьара

БОЛГАРИ. Бургаса нефтехимикаша укх шера вланал совгIа пхи миллион лев совгIа мах бола продукци арахийцай. ТIехдика продукци арахецарна отгадаь деккхо толаме кхоачашдаь цар.

СУРТА ТIА: «Кеидоли» яха установка управлене пульта юхте.

Софи-пресс — ТАСС сурт.

Дунен халкъашта юкъера бувзамаш

ГАВАНСКИ ФЕСТИВАЛА НАКЪАДОЛХАШ

Дунен къонаш кагирхой студентийн XI-ча Дерригдунен фестивали накъвиха кийчлуш я. Из накхъаккхара хьакъехьара решени тIайийцир 1975 шу доладенначе юхье Дунен халкъашта юкъерча кийчон комитета учредительни заседание. Цу хано дениз фестиваль чакхъякккхара тIехьа эттай социалистически мехкий кагирхой союзаш, капиталистически дегIаухаьен пачхьалкхений кагирхой коммунистически прогрессивни союзаш къоначна социалистийн социал - демократийн, либералий а радикалий а, демохристианийн кагирхой кхыча политически течевейн организацеш.

Фестивальни болама истори хьалоладелча дехз духхьашха шоай форуме европейски континента доазонел арахьа гуллургба кагирхой: хьатIадоагIача шера дьхи хьаслартын из Гаване, Куба Республика столице.

Гавански фестивалага чIоагIа кийчлуш ба вай кагирхой. Бола бош я шу хьалхагIа вай мехка вIашигIъелла кийчон комитет. Цунка юкъе ба къона болхлойи колхозхойи, творчески интеллигенце никалаш, спортсменаш, космонавташ, комсомольски активисташ, боккхий пачхьалкхени общественни деятелаш.

Фестивала кийчо еча юкъатIа чIоагIа лоархIамен пайдамен инициативаш санай дуккхача комсомольски организацеша. Из ао фестивальни болама 30 шера исторена проигранда яр а, Кубай кагирхой аяхара хетаьь телен радион викторинаш а, политически плакита конкурсаш а. Масала, молдавски кагирхоша нит даькъа бийкъай кийчо яра юкъ, хIьата царех хIарахр хиина дIанхача дерригдунен фестивалах цхьанноа хетаю. Рыбницин цементни комбината комсомольцаша шоай бригадица символически дIалаваьа Кубай къамаи турнед Эрнесто Че Гевар'. Цунца хьалхара норма кхоачаш я еш, шоаш даьккха ахча гавански фестивала фонде дIахкухьийт цар.

Дунен халкъашта юкъера солидарноста фонд хьаяр — фестивала хьалхарча лоархIамегIарча кампанеех цаI. Союзни республикай кийчон комитеташа еча отчисленеех хьахулаш я фонд. Москвай, Ленинграда, Украина, Узбекистана, Молдаве комсомольски организацей инициативагIа укх шера дошнь бетта советски кагирхой Ди хьатIакхоачаш Ерригсоюзни кагирхой субботник дир.

Цига даькъа лоаташ бар 50 миллион совгIа кагий пахи мехкарийн, цу даькъе 30 миллион совгIа комсомольцаш. Цига даькккха ахча фестивала фонде тIаиуделар.

Фестивала кийчлуш, хьиинар чIоагIагIа айтъ дакъа лаца болаьелар советски кагирхой дунен халкъашта юкъерча тайп тайпарча гIулакхашка. «Кагирхой — империализмана духьаларча солидарность, машара прогресса тIехьа» яхаш дIайолаенначе дерригдунен кампане доазонел чухьа советски кагийча нахи мехкараш дакъа лоац «Советски кагирхоша — Ангола бераштеIа», «Советски кагирхой хьоца ба, Чили!» яхача ерригсоюзни боламашка.

Соахка, дьхи «Артеке», Крыме, исторе чухь эттара хьалхари Дунен халкъашта юкъера берий фестиваль хилар. «Даим маьлу хилба!» яхаш дениз а болаш хиина из цIей дунен кагирхойн студентийн Гавиане вIашагIкхетара шай тайпара болалло а хиина дIаэттар.

Мах бах вертвоацаш боккха ба фестивальни болама доар хIам.

Юрий ГОРЯЧЕВ. (АПН).

ВНР. Европейски социалистически пачхьалкхений «Мир» яхача энергетически системо хадтанза ший мощность лакхъю. ХьатIадоагIача шера болх бе йолаьлийта лерхI Виннцера (СССР) — Альбертирши яхача Будапешта йисте кхачачаца юлаш латта 750 эзар вольт напряжени йола электропередачай лини.

СУРТА ТIА: «Гаиз» яхача будапештски электромеханически заводе 700 эзар вольт низ бола дунен халкъашта юкъерча ЛЭП-а лаьрхIа йолча хьалхарча трансформатора чоктаж еча.

МТИ—ТАСС сурт.

КАЛЕЙДОСКОП

Воча безамах доала зулам

Автомобильни катастрофишка бовчу; диказа дуккхагIа нах бов «Юкъарчи рынка» мехкашка гIарах. Цишта ьынад ЕЭС-а цхьан консультативни комитето кийчьаьча доклада тIа. Алхха цхьан Франце, белгалдоаккх цу документа тIа, гIаьле уазар бахьан долаш «улача ракахи хронически бронхитахи хIера шера 33 эзар саг ла. Хош да, шоай на хулла еадий» тайпа гIаьле наха мотаеш йолча тхьамкий фирмай рекламаша во оамал дIайоаржаяра кIезига ноаькостал ца дер хилар. Цунна дувзалоаца ЕЭС-а мехкий правительствешка хьайкай комитет тхьамка могадеш цхьаькха тайпа реклама ца яйтара а сигаретин пачкиш тIен гIаьлеваш чуйоаккхача къыча пачкаш тIен тоар сов тIехдаьха хета ма лео шоаш долча тайпарь гойталга оэв хIама хьехча фирмашкара хьаехара а уж тIаьхехаш.

(АПН).

Гамоий мIа

Ча тIатеха, водопроводи хIанзара парпIатонаши чуйоаца, Суффолк яхача графствера Бедбрук яхача моттигера цIалг элила соицдале хьалхагIа дукха уйлаяьй къоначаа англичанаша — Ритмор Майклен Свиинен. ХIьга а, шекбувлаш делаш цхьа ха яьккачул тIехьагIа, юхадуг: йиь эзар фунт стерлингиг я даьха, хьалдаь 250 шу дола из цIа чийнаь цар. Из бокьонца йола ка хиина хиноаа ВIалла дага а доацаш марои сесагон зьалбаьккхаб ийия меттел Iотехш доалкача кхертIоех ахьа кхера, шига цунна кIалхара хьагучаьнчий мукхйиаь дьяика яьшка. Цу чу хиниад 1825 — 1845 шерашка арахийна кIарaне доаза стерлингий цхьа фунт а йолаш дола 89 лошо монета. Кодаьча хIамо тIехдукха юхаметтаоттабьаб цIоптa баха мах — цу сахьате хах эзар стерлингий фунта мах баьб цун. ХIаьа монеташта боккъоица экспертиза еш я Британски музей.

(АПН).

Тамашийна сейф

Вавг пхача норвежски сорода цхьан предприятера сейф яхьа лаьрхIача кхаь къьзо динамитаце йохь. лаьрхIаа из. Царпа ха йиш йолаш мича кин цад чоиа наIарел чухьа уллан я... динамит йолга. Бмфорлий тIирг ьега йоаллашехьа а, вIеп печаш а чудохийташ, селлара чIоагIа эккхам хиичаб. Къуй-м, вешта, атте кIалхара баьшнаб: воатаваьи корта бIегора бенен волча шии къуэ ветда халла кIалхараваьла кхийваз. кхоалагIа вар больнице вихьав. Предприятена тоъал доккха зе дьа.

(АПН).

Да воаца миллионаш.

Нагахьа ца нибслуча тайпара дика фос найсьенай Флорида гонахьарча форда йистера Палм-Бич яхача районе США форда йисцана ха деча службана. Атлантика талIеш тIа терко я теркаш лелаш хишай... маркхуана чуйоалла ши бIаь тюк. «Iаьржача рынкера» цар мах — кхо миллион доллар. БархI катехи ши вертолета оарцагIъаьккхай контрабандисташ лаха. Полицера хетачох, уж пхи тоип парботнкаш доаташ доацача кема тIара е мотор телха хиначa самолета гIара чутайсай.

(АПН).

ЦХЬАНА ГIУЛАКХАШ ЛЕЛАДУ КАРДИОЛОГАША

Дукха ха йоаляаш Москве хилар финск кардиологий общества председатель Киммо Луоманмяки керте а волаш финск дорий делегаци. Цу хана деза дIадоладенназ партаалоге даькъе советско-финск цхьана леладу гIулакхаш.

Хьаьший дьежар А. Н. Бакулева цIерагIча дега-сосудистий хирурге Института, экспериментальни клинически хирурге Ерригсоюзни Iилма-тохкама института, курортологеи физиотерапеи Центральни Iилма-тохкама института болх мишта вIаштIехьбаьккхаб. Уж хилар иштта СССР медицински Iилмай Академе Ерригсоюзни кардиологически центре а.

АПН корреспондентаца къамаьл деш доктора Луоманмяке аьлар:

— Пиь Iилман центре тхона бIарга дайнар тхона дега ца хиинар дар. Тхой бIаргашта хьабIарга а дайна тийшар тхо советски коллегаша деча тохкамий Iилман боараи дакха хилараx, хIьата иштта советски Iилман учреждениш кердагIа йолча аппаратурица Iалашъяь хилараx а. СССР кардиологаш доккхал де бокъо йолаш ба инфаркт миокарда яха лазар долча наха дарба дара йолча шоаш хьаьча системах. Боккха лоархIам болаш хIама да гучадаьккхача дега операци еча, дега-сосудистий лазарашта дарба деча пайда эцаш йола барокамераш.

Дика вIаштIехьаьккха я хала дега-сосудистий лазараш хиначa унахошта реабилитаци яра система, тоалуш боагIа дукхагIа барош юха а хьинаре къахьега а болабилийташ.

Советски коллегашта оаха дийнар тхой баьхех, масала, радикардиографеи эхокардиографеи даькъе, дега клапанашта протезировани еча, кхычахьа тхоашта карагIаьнинар.

Финск кардиологий делегаци тешаш я хьалхарча контакташа Iилмани практически медицине — дега-сосудистий лазарашта дарба дареи уж дIалатареи лоархIамегIа йолча сфере дIа-юха цхьана беркете гIулакхаш леладара ник хьабелларгхилараx.

КОТЛЯРОВ Николай, АПН корреспондент.

ГАСТРОЛЕШ ЧАКХЪЯЬННАЙ

Селхан тIехьара выступлени йир вай юга гастролешка вена цхьа кIира ха яьккхача дунен халкъашта юкъерча конкурса лауреата Соловьев Николай.

Эстрадни искусствана хьашт долаш болча наха дика вовзаш ва из илиалархо. Вай республике хIанз шоалагIа хилар из.

«ДоттагIала оазаш» яхача инструментальни ансамблаца Соловьева концерташ делар Гудермесе, Серноводске.

Массанахьа а дика тIаьийпар из.

Я. РОЗИНА.

ДАЬХЕНЦАРА БЕЗАМ ЧIОАГIБЕШ

Даьхе... Бовча дош да из хIара сага. Цунца дувзаденна да сага эггара безагIа а цо доккхал деш а мел дола хIама. Цудухьа дукха беза война шийн Даьхе лораеш лаьтта, из бахьан са ца кхоадеш хоастагIчоа майра духьала айтта нах. Цар сийлу, уж цIаккха бицбалийтан вай. Царна санна шоай Даьхе дукхаеза Iомалу хьагIакхуаш йола тIехьенаш. Берий чIоагIа безам хул уж бувцача даьвтагIа, царна карагIаьнна турпала гIулакхаш довза. ХIанз миттахьа школа хурьям, кхьметтеш лоам чу уллача дIанисача юртара яз а, тIема сийлен музей е уголок йовлаш. Дешархоша шоаш вIашагIъехк уж, хьа а дехаш, шоаш гульо цар революцена, граждански Сийлахь-боккхача Дай-мехкен тIемашта юкъе дакъа лаьцарех йола материалаш.

ДIабахача тIемо къоастабь хиина цхьан дезала мах митта йола материалаш лехача пионераша вIашагIтеха, тIем тIава цIа ца воатIаш висача шоай сагах хиинар фул цар хайта моттигаш кIезига яц. парех вай Нохч-ГIалгIайчене: Наьсар-Керте, БуоркIалха, МагIалбике, кхычахьа а.

Иштта йола музей я Грознера № 15 йолча юкъерча школе а. Школа дирекце, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема юкъе дакъа лоацаш хиинача директора Надежда Николаевна Бекетовас ше боккха теркам тIа бохийт из тоаяра, шерьара, дешархой тIема-патриотически кхетам лакхбара. Дикка йоккха зал дIалоаш цу музейа. Цу чу я граждански Сийлахь-боккхача Дай-мехкен тIемаш лаьттача шерашка Нохч-ГIалгIайчене, Кавказе хиинача тIемаех йола экспонаташ. ГIорбаьннача революционерех йола материалаш.

Къаьстта бIарг тIаотташ кийчдаь да Григорий Константинович Орджоникидзе Кавказе даьча революционни гIулакхах, Сийлахь-боккха Дай-мехка тIом латташ оаззотIе. МагIалбике хиинача тIемаех, Н. Н. Бекетова юкъе хиинача 227-ча стрелкови Шеча Байраьхьа Темрюкски дивизе баьча тIема наьхах. Грозне вахьача, фашисташта духьала майра тIом беш чаккхаьннача Борис Никитович Аршинцевах йола стендаш.

Музее хьалтеха доакк граждански тIема турпалий Н. Гикалой, А. Шерипова, Г. Ахриева, хIьата иштта Нохч-ГIалгIайчера баха хиинача гаталеровски Германена духьала гIом баьна Советски Союза Турпалий портреташ.

Музее да цу тIемех лолча суртий альбомаш. Пионерашь къаьстта боча кийчдаь В. И. Ленина Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революцеи граждански тIемей хьанарча суртий альбом.

Дукха нах хиниаб цу музейга хьожаш. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа хиинача, хIанз отставке йолча полковника Орлова, подполковникаша Стогпанца, Кавпаке, гварде подполковника Таранеца, кхычар шоаш цу музейга хьожаш даь, пионерашта баркал яхаш яздаь йоаздош дита.

Цу музее хьожаш хилар школе хьоалагIа еча хиина Германски Демократически Республика, Спас делегацеш. Цар а хитае музеех шоашта кийтар тIаьла йоалош.

Ши-кхо шу хьалха Грозне вIашагIкхийтта хиина 227-ча стрелкови Шеча Байраьхьа Темрюкски дивизе одноволчаьаш дьоашалгIа аьийха йокка сайре йир цу школа пионерашца. Дешархошта цар дийцар шоаш баьча тIемах, музейа Iоякха тайп-тайпара хIамаш елар. Цар дайтар берашта «Коталон 30 шу» яха картина.

ЧIоагIа къахьийтар пионераша Советски Союза Турпалах инарал-майорах Борис Никитович Аршинцевах йола материалаш лохаш. Немецки гIаьрахошта духьала тIом беш хиинача шоай хьехархоччина Аршинов Владимир Петровичаца цхьаьа уж баха хилар городашка Керче, Новороссийске, кхычахьа.

Цига царна кхьар Керчера Аршинцева цIерагIа йола юкъера школа, машиннаькъа станци, стеклотарни завод, улица. Цар хьалехар тупнаьла йоI, Аршинцева воша Иван Никитович. Новкъост Леонид Ильич Брежнев политотдела начальник хиинача 18 арме тIом баьча «Малая земля» яхача моттигера лаьтта, гильзаш, кхыйола хIамаш ера. Уж тIанз музее яга. Цар шоаш болча хьийха хьоашалгIа вена хилар Иван Никитович, Аршинцевца цхьана тIом беш дикка нах. Бераштан шийн вешех дийцар Иван Никитовича, хIьата воккхаршоашта цхьана тIем тIа хиинача шоай новкъостах Б. Н. Аршинцевах.

Боккха бувзам лоаттабу школа пионераша Аршинцеви вешийнен йоIацех. Советски Союза Турпала тIема никъ таккхаш пионераш боккха болх бара, цар деха рах хIана из школа Аршинцева цIерагIа я.

Пионерашта дика бов Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа хиина, шоай школана сошахьара шурай комбинате, кирпичнийн консервай заводашка балла бола, цу юхе бахи тIема ветеранаш, царна вIашагIкхийте сайреаш ю.

Цар иштта бувзам лоаттабу шоай школа йистехьакха хIаиз Советски Эскаре гIулакх деш болча бIухошца.

Пионерий къаьстта боча да Ленина соратникана Григорий Константинович Орджоникидзеца дувзадена мел дар. Граждански тIом болча хана Кавказе из йоаннача моттигашка хьажа баха шоаза хиннаб пионераш. «Орджоникидзе накъагIа» яха похол еш хилар дешархой Агаева Гюльнара, Тепсрик Алла, Фесун Ира, Мальцагов Идрис, Трикоаза Витя, кхыбараш. Уж хилар городе Орджоникидзе, граждански тIом болча хана Шеча Эскара штаб дуxиннача Чаоменерча Уварова беша, Мужечевча Орджоникидзе музее, кхычахьа.

Боккха ба цу школа дешархой тIема-патриотически кхетам. «Зарница» яхача тIеча-спортивни ловзара юкъе дика дакъа лацарах цу ловзара республикански штабо дипломо, берий Центральни экскурсионно-туристически станце «Са Даьхе СССР я» яха грамота еннай школана.

Музея кулгалхо йолча преподавателя Пчелинцева Лидия Ефимовнас чIоагIа къахьег музея болх тоабера. Цунна зоккха новкъостал ду музеяна хьехача бархлагIча «А» классерча дешархоца, къаьстта музея экскурсоводаш болча Дахтаева Луизас, Аслаханов Мухьмада, Вантаьйинц Маринис, Галаев Мухьмада, кхычар.

— Берашта дуча тIема-патриотически кхетамо дика гIо ду тхона царна интернациональни кхетам балара а, цаьлтагIа дешара а, — аьлар школа кхетама балха дешара завуча Кулиновская Камила Федоровнас.

Камила Федоровнас хьиниа уж деша баьхьу цу школана дикача интернационални доттагIала клубо. Дешара хьалхара четверть школас 99,4 процент бераш дешара хуаш дохаш чаккхьаккхаро.

Ю. ТЕГАЛОВ.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

МОСКВА. «Город Москвера образцови медицински учреждени» яха сийлаь цIа сиваа Свердловски района № 10 йолча городской берий больница. Из столице къаьнагIъарел педиатрически поликлиникел берашa деча цIеви бIарча комплекс я. КердагIйолча медицински техникаца Iалашьяй больница. Дукха я укхаза лай-мехкен воатол арахьарен керда аппаратуш.

Отделенешка оттаьй автоматически прибораш: температура лувцаьлар, сердал, тIоанал хьаьокхаш йола даьча берашка хьежара йола лаьрхIа кемраш. Уцахьцо лорарн тешаме гIоншаш — болама функци юхаметтаоттаеш йола аппаратура, берий барокамераш, гIехьа бьихачa даха информаци телаш йола телекамераш, дукха кхыяраш.

Образцови медицински учреждене коллективо боккха болх бу поанойи берийн унахцIено лорара тIаберзабаь. Из — вай пачхьалкхен керттера ярех цхьа йоаько я.

СУРТА ТIА: теттара дIаьмина вола пациент а чIоагIа раьза ва шийза деча дарбана.

В. СОЗИНОВА сурт. ТАСС фотохроника.

ЮВЦАРАШ ПРОФЕССЕШ Я

Веденски районни библиотека дешара зале «Профессех лаьца дуаш вай» яхача темах диспут хилар.

Цига дакъа лоацаш бар Веденски № 2 йолча юкъерча школа лаккхерча класса дешархой. Школа чакхьаккха царна йисар дукха ха яц, цу духьа професси харжар гIулакх тахарча дикаьа тIехьашка тетта йиш йолларех дап.

«Уж профессеш республикана эшаш я» — иштта яр диллута киичьаь хиина книжкай выставка.

Дешархошта хьалхашка езаш йоле професси кьолстаяр санна долта лоархIамеча дешаех дийцар библиотека дешара залла заведующи йолча Ибрагимова Зарима, хьехархочо ков. Тайсумова, дIа-юха кхухьача фонда заведующи Салыкова Зинас. Цул тIехьагIа шоашта йовзаш йолча профессех а харжа лаьрхIача наькъах лаьца а дийцар дешархоша шоаш.

ХАЛХАР ДЕШ Я «ЛОЛА»

«Лола» яха Таджикски пачхьалкхен халхара ансамбль геттара къона я — цун итт шу соагIа ха мара яц. ХIаьта а мехка гIолла чаккхьиннай из. Индe, Афганистане, Иране, Монголе, Пакистане, Франце хиннав. Дерриаш а 2000 концерт оттадьа цо. Эггара кIезигагIа лаьрхIача а цаIн ахо миллион сиригдь хьежаь цунга.

«Лолай» репертуаре керттера дараш — Таджикистана тайп-тайпарча моттигашкара халхараш. Царна д. чоалхане «Базмн-оро» яар белаш. цIейн долча хана хьахиаш «Маркачи» яар. «Дойрамаша» деш дола дарвазски халхар», шийн тайпара «Бадахшански халхар». Дукха бIаь шераш долча къаман традицей чIоагIача зарда тIа хьахьнннача оар хьохьаьх таджикски халкъа вахар, къаьнарча а хIанзарча цуа вахарах дувц, гучайоаккх халкъа оамал.

Ансамбль къона я, бакъда из бахьан долаш озабезам бе эшаш яц из. Цо мел деш дар профессиональнача санна ду. Це дакъе доккха новкъостал ду цун хьехамчаша, эггара хьалха художественни кулгалхочо, керттерча балетмейстера республика халкъа артиста, Таджикистана Пачхьалкхен преме лауреата Гафар Валамат-задс. Iалаьмате дика къаьмий халхараш ховш а, дукха ха йовцпаш а уж деш хиннача цо дукха низ хьинари дIадена ансамбла. гIулакхах дика кхеташ болча кагирхоех барттайна творчески коллектив хьаьй.

Халхархойи музыканташи хIанзарча «Лолe» кхоатткьа саг ва. Таджикистана тайп-тайпарча районашка — Памире дениз Фергане кхаччалца — бахаш бола уж беррига а хIана бац аьнна, художественни самодеятельностера профессиональни искусствана чIоагIа безам а болаш юкъебаьхкa ба.

ХРЕНОВ ЮРИЙ, АПН корреспондент.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

1978 ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТА ЯЗДАЛА МАССЕХИ ДИ МАРА ДИСАДАЦ

Газета язъу бувзама ерригача отделенешка а промышленноста предприятешкарча, транспорте, гIишлошъеча организацешкарча, дешара заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учрежденешкарча, общественни организацешкарча кепайоалуа доаржадеча общественни уполномоченнешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗЛАРА МАХ: шера — 3 сом 12 кепиги; ках бетта — 1 сом 56 кепиги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬА ЯЗЛЕ!

ТЕЛЕВИДЕНИ

8 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — Кердадараш. 8.10 — Iуйранара гимнастика. 8.30 — «Зурманчаш, шоаш доль моттиг хьайовзийта». 10.15 — «Железовой волг гуйре». Фильм-спектакль. (Польша). 10.45 — «Кинонихьбара клуб». 11.30 — Киножурнал. «Деррига хар доя сона». 14.40 — «Иазбараш къуисаш ба». Хаппеша Нурадилова цIерагIа йола при, дакха кIалтохаргах латара Ерригсоюзни турнир. 15.45 — СССР халкъий илдеши эхахараши. 16.15 — «Шахматни школа». 16.45 — «Цхьанешна тIехьа массаиа, массанена тIехьа цаI». Ленинградеэ передача. 17.30 — Миллионий ленински университет. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «Берашта йола стихаш». 18.30 — «Нувель де Моску» яхача газета приз яхка ког-соалозаш фигурни хахкара йола дунен халкъашта юкъера яхь. Шишшане иньана ког-соалозаш хахкар. Шоай лоIамагIа йола программа. Ленина цIерагIча Центральни стадиона спорта Дворцера трансляци. Йистехьача — «Цхьана йиза Малайзи» яхача телевизиони документальни фильма премьера. 21.00 — «Ха». Информацеонни программа. 21.30 — Музыкальни искусства мастераш. СССР халкъа артистий Ойстраха, Чабукиани, Ога творчества къахьехка. Передача дIахьу РСФСР халкъа артиста Журавлевс. Йистехьача — кердадараш.

II ПРОГРАММА

14.30 — Йоккха Iишлош хьалхчара балх» лепош. Кинопрограмма. 15.25 — «Хьамсара Iалам». 18.00 — СССР Конституце хьакъехьа йола беседаш. «ДегIаенача социализма общество». 18.10 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информацеонни программа (эрсий, гIалгIай меттала). 18.30 — «Терко езаш газ». Фильм. 18.40 — Эффективноста а дикала а питилетка. «КПСС аграрни политика дIахьош я». КПСС Нохч-ГIалгIай обкома лектора Берсанукаева къамаьл (нохчий меттала). 19.00 — Телевидене радиовещани Комитета инструментальни ансамбла концерт. 19.30 — «Алексей Чува кемаш». Документальни фильм.

9 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — Кердадараш. 8.10 — Iуйранара гимнастика. 8.30 — Малеш доаь бераша. Фильм-концерт. 9.35 — «Школа директора дневник». Художественни фильм. 11.10 — «Дайн бераши» яхач циклапара «Продолжение» яха телевизиони документальни фильм. 14.30 — Ангола мукъаьаккхара тIехьара халкъа болам вIашагIабеллача Денга. «Коргамукъача Ангола оаз». Документальни фильм. 15.30 — «Москва а москвичаш а». 15.30 — «Арктикана тохкам бар». 16.00 — Ромен Роллана творчество. 16.45 — «Изобретатель» 17.15 — «Орленок» яхача киностуде концертни зал». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — «ХIара сурта тIа малх ба». 18.40 — «Ленин волча, Кремле» яха дукха сереш йола телевизиони документальни фильма премьера. КхоалагIа вIашагIкхетар. 19.30 — Хоккеих йолча Европейски чемпионий кубок финал. ЦСКА — «Польди» (Кладно, Чехословаки). 1-гIа 2-гIа хинаш. «Сокольники» яхача спорта Дворцера трансляци. 21.00 — «Ха». Информацеони программа. 21.30 — Хоккеих йолча Европейски чемпионий кубоке финал. ЦСКА — «Польди» (Кладно, Чехословаки) 3-гIа ха. 22.05 — «Нувель де Моску» яхача газета приз яхкка ког-соалозаш фигурни хахкарих йола дунен халкъашта юкъера яхь (маIанах). Шийн лоIамагIа йола программа. Ленина цIерагIча Центральни стадиона спорта Дворцера передача. Йистехьача — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — Атеистически темаш. Урус-Мартановски райисполкома председателя Мипазова къамаьл (нохчий меттала). 18.10 — «Нохч-ГIалгIайче гIолла». Информацеонни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.40 — Киножурнал. 18.40— «Юха а ученик хула хьажал». Сий йоалара чулоацам. 19.10 — «Юхавар». Телевизиони документальни фильм. 19.40 — «Сатирически объектив». 19.55 — «Хохало зулам ваьхав» Фильм. 20.00 — «Сценана дIадеиьа, вахар». РСФСР заслуженни артиста, Нохч-ГIалгIай АССР халкъа артиста Зубайраева 60 шу дизарга (нохчий меттала).

Хаоттам

Тахан республике гIолла Грозне хушалуш морхаш я йолаш, йоачин а йолаш, цхьайолча моттигашка доахк а доалаш, ше билла а йолаш малхбоалехьара секунде 0—5 метр чIоагIа мух а хьехкаш хилен фегара температура республике 0—5, Грозне 1—3 градус шелал йолаш хилен тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, йоачен а йолаш, малхбоалехьара секунде 3—5 метр чIоагIа мух а хьехкаш хилен фегара температура бийсана — 4—9, дийнахьа 0—5 градус йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкечкама секретара — 3-34-36; партийни вахарев культурай отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; письмой отдела—3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отдела партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-69-88.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттеи деношка

С005315. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул Маяковского, 92. Заказ № 9118.